NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO IX

ŠTEVILKA 79

SEPTEMBER 1981

V slavnostnem govoru je Jože Perpar poudaril, da sta bila upor in vstaja v naših krajih rezultat dolgoletnega revolucionarnega delovanja.

Odkritja spominskega obeležja se je poleg številnih borcev udeležil tudi France Popit.

OB 40-LETNICI VSTAJE ODKRITO SPOMINSKO OBELEŽJE BOROVNIŠKI ČETI — ZBRANIM JE SPREGOVORIL SEKRETAR KOMITEJA OK ZKS JOŽE PERPAR

Tudi danes moramo biti revolucionarni

Na Malem Jesenovcu so se v soboto 5. septembra, zbrali borci, pripadniki enot teritorialne obrambe, pripadniki JLA in rezervni vojaški starešine, mladinska pohodna enota ter mnogoštevilni delovni ljudje in občani in z odkritjem spominskega obeležja prvim partizanom iz naših krajev proslavili 40-letnico vstaje. Odkritja spominskega obeležja, ki ga je zasnoval Pavle Mrak, so se udeležili tudi še živeči borci te prve partizanske skupine, kasnejše Borovniške čete. Med njimi je bil tudi organizator vstaje France Popit. Zbranim je spregovoril sekretar komiteja OK ZKS Jože Perpar.

V orisu nastanka in delovanja Borovniške čete je Jože Perpar med drugim opozoril, da sta bila upor in vstaja v naših krajih rezultat dolgoletnega revolucionarnega delovanja več generacij v boju za svobodo delavskega razreda in kmečkih množic v boju za nacionalno svobodo.

»Ni šlo za slučajen odpor zoper prihod okupatorja. To je bil trenutek, ko je revolucionarno gibanje množic, ki jih je vodila komunistična partija, preraslo v oborožen boj, ko ni šlo le za spremembo družbenega reda, marveč in najprej za vprašanje našega narodnega obstoja. Zato je veličina tistega časa prav v tem, da je bila komunistična partija pripravljena na prihajajoče dogodke in da je brez omahovanja s svojimi kadri dvignila upor ter v okviru Osvobodilne fronte mobilizirala ljudske množice v borbi za nacionalno in socialno osvoboditev.«

Ob tem je v nadaljevanju poudaril, da je odkrivanje tega spominskega obeležja tudi prilika, da iz prehojenih 40. let povzamemo tudi nauke za sedanji in prihodnji čas: »Morda včasih pozabljamo, da revolucija neprestano traja, da bitka za osvoboditev delavskega razreda in njegovo popolno oblast še ni dobljena in da je zato tudi danes potrebna enaka revolucionarnost in brezkompromisnost v vsakodnevnih bitkah za uveljavljanje ustave in politike Zveze komunistov ter sprejetih programov razvoja. V minulih 40. letih smo dosegli velikanske uspehe na vseh področjih, čeprav marsikdaj ni bilo lahko. To, kar imamo danes, o vsem tem tovariši, ki so šli v boj pred 40. leti, niti dobro sanjali niso. Pa vendar se je uresničilo. To pa zato, ker v tem času nismo skrenili z začrtane poti, ker smo ostali enotni v skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, ker smo zadržali neodvisnost in se v tej bitki uspeli povezati v gibanju neuvrščenosti in ker smo neprestano razvijali sistem socialističnih samoupravnih odnosov.

Buren gospodarski razvoj pa je spremljala tudi vrsta težav in slabosti, ki v zaostrenih mednarodnih gospodarskih in političnih odnosih silovito pritiskajo in skušajo zmanjšati ali celo razvrednotiti doseženo stopnjo gospodarskega in družbenega razvoja. V tem trenutku ni nikakršne potrebe, da bi temeljno strategijo našega nadaljnjega razvoja kakorkoli spreminjali. Smer, ki smo jo začrtali skupaj s Titom in Kardeljem, je jasna. Zato je pomembneje, da na bližnjih kongresih ZKS in ZKJ opredelimo naše prioritetne naloge in se organiziramo tako, da bo pri njihovem uresničevanju ter v družbenoekonomskih in političnih odnosih sploh vedno in povsod v ospredju delovni človek. To je tudi odločna zahteva nedavnega 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije.«

Med drugim je opozoril, da je imel nagel razvoj na vseh področjih v vsem povojnem obdobju za posledico tudi spreminjanje naših potreb, navad in našega odnosa do dela, do vsega ustvarjenega in tudi do odgovornosti. »To nas je privedlo do mnogo večje porabe, kot pa smo ustvarjali. Zavest in spoznanje, da tako ni mogoče več naprej, sta sicer že prodrla, vendar marsikje gredo naša ravnanja še vedno po starih poteh. Prav s temi vprašanji bomo morali izbojevati odločilno bitko in našo prihodnost graditi na realnejših temeljih.

Zato tudi gospodarske stabilizacije ne predstavljajo le začasni in kratkoročni ukrepi, ki jih sprejemajo skupščine družbenopolitičnih skupnosti, od federacije do občin. Pomeni mnogo več. Stabilizacije ni mogoče doseči zgolj s temi ukrepi, temveč s spremembami v strukturi gospodarstva, da bo sposobno proizvajati in plasirati blago, kar je v mednarodni menjavi edina realna perspektiva za naš celovit in neodvisen družbeni razvoj. Pomeni tudi čimvečjo neodvisnost glede potreb po energiji in prehrani in seveda tudi racionalnejšo porabo ustvarjenega dohodka. Toda vse to bomo lahko dosegli le tedaj, če bomo resnično vsi sprejeli ta spoznanja kot našo strategijo in v tej smeri ravnali tudi pri našem vsakodnevnem delu.

Zveza komunistov bo skupaj z vsemi drugimi subjektivnimi silami vztrajala na tej smeri. Pri tem se bo opirala na vse delovne ljudi in občane. V delavskem razredu in ljudskih množicah je komunistična partija oziroma Zveza komunistov vedno črpala svojo moč za uresničitev ciljev, od katerih pa so bili in bodo tudi v prihodnje realni samo tisti, ki bodo odražali interese delavskega razreda.«

Pri gozdarski koči na Jastrebih pa je bil nato sprejem mladincev prostovoljcev v enote teritorialne obrambe. Že zjutraj pa so rezervni vojaški starešine imeli orientacijsko tekmovanje in so na prireditvenem prostoru razglasili rezultate. Udeleženci pa so še pozno popoldne ostali na tovariškem srečanju.

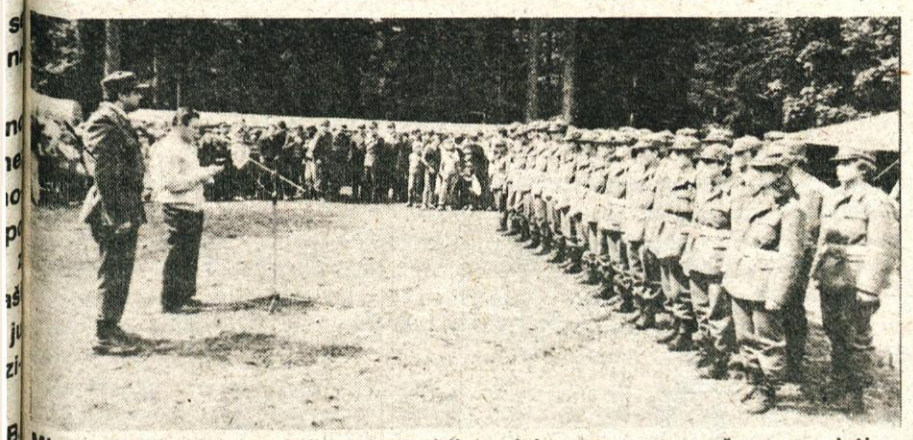

Mladinci teritorialci so bili na Jastrebih pod Jesenovcem svečano sprejeti v enoto teritorialne obrambe.

Podpredsednik Občinske konference ZRVS Rado Ogrin je zmagovalni ekipi Dragomera izročil spominska darila.

PRED 3. KONFERENCO ZSS O SOCIALNI POLITIKI

Za večjo socialno varnost

Ni naključje, da se v Zvezi sindikatov Slovenije tokrat lotevajo spleta vprašanj, ki so povezana s socialno varnostjo in socialno politiko v naši družbi. Po svoje s 3. konferenco ZSS zaključuje tri tematska področja, ki so za družbenoekonomski položaj delavca v združenem delu med temeljnimi značilnostmi: prva konferenca ZSS je spregovorila o planiranju in demokratizaciji odnosov in dela v zvezi sindikatov, druga o delitvi sredstev za osebne dohodke in kajpak tudi o razporejanju dohodka v vseh temeljnih samoupravnih skupnostih, tretja bi potemtakem morala to zaokrožiti in na prihodnji kongres slovenskih sindikatov priti tudi z rešitvami, stališči in razmišljanji, kako še bolj okrepiti socialno varnost delavcev in občanov.

Osnutki dokumentov, ki naj bi jih sprejeli na konferenci, so že v občinskih svetih in osnovnih organizacijah zveze sindikatov. Seveda bi bilo hudo narobe, če bi tudi tokrat le prebirali te osnutke, se opredeljevali do vejic, pik in podpičij, namesto da bi temeljito analizirali razmere gospodarjenja v vsakem samoupravnem okolju, socialno varnost delavcev in soodvisnost med temi »dejavniki« v organizacijah združenega dela. Prav nič ne pomaga, če bodo prišli delegati na 3. konferenco ZSS z natančnimi podatki in morebiti tudi stališči ozkih skupin, ki jim navadno pravimo tehnokratske in birokratske, saj smo že zdavnaj v naši družbi zaključili, da je ustavna pravica delavca, da skrbi za svojo socialno varnost, za ekonomsko varnost svoje in drugih temeljnih organizacij združenega dela, torej je predvsem od njega samega odvisno, kako gospodari z »žulji« svojega dela. Le povprašajmo se, kaj smo doslej storili na področju uresničevanja družbenih dogovorov o minimalnih življenjskih in kulturnih standardih delavcev, ki se zaposlujejo. Pozanimajmo se kako je v našem okolju, v naši temeljni organizaciji združenega dela, normativno urejeno področje socialne zaščite delavcev, solidarnosti med njimi in še bi lahko naštevali...

Pa še nekaj: če drugega ne, se končno vendarle soočimo v pripravah na 3. konferenco ZSS s tem, kar smo zapisali tudi v sklepih na občnih zborih sindikata, konstitutivnih sejah konferenc in v občinskih sindikalnih akcijskih programih in usmeritvah, kaj smo pri tem uresničili in zakaj ne... Bera bo marsikje morda pozitivna, več je plusov kot minusov, vendar o tem ne morejo soditi le izvršni organi sindikalnih organizacij, temveč delavci sami. Že to soočanje med zapisanim in storjenim je lahko presneto dobro vzpodbuda za oblikovanje akcij sindikalnih organizacij na vseh ravneh organiziranosti v pripravah na 3. konferenco ZSS. Nič novega si ni treba izmišljati, brž kone posebnih načrtov prav tako ne zastavljati! Le to, kar je v sedanjem družbeno-gospodarskem trenutku potrebno in možno, je treba uresničiti. S tem — pa naj zveni še tako formalistično — je »dolg« vsake organizacije sindikata v pripravah na 3. konferenco ZSS v dokajšnji meri že poravnan.

M. H.

PRIPRAVE NA VOLITVE MARCA 1982

Evidentiranje se zaključuje — Doseči širino za vodilne funkcije

Priprave na volitve, ki bodo marca prihodnje leto, zadovoljivo tečejo, ugotavljalo predsedstvo Občinske konference SZDL, ko je na zadnji seji sredi septembra ocenjevalo družbenopolitično aktivnost priprav. Zaključuje se prva faza priprav — evidentiranje možnih kandidatov, ki bi moralo biti opravljeno že do konca julija.

»Nekoliko resda odstopamo od zastavljenega rokovnika, vendar to ne pomeni, da smo črnogledi. V večini krajevnih skupnosti in delovnih organizacijah so opravili evidentiranje po sprejetem rokovniku. Le nekaj jih je, ki nikakor ne opravijo evidentiranja ali pa pomanjkljivo. Ravno zaradi njih kasnimo, čeprav je pretežni del evidentiranja že opravljen,« ugotavlja sekretar OK SZDL Mladen Sumina. »Zato smo se na predsedstvu dogovorili, da morajo vsi organi in posamezniki v tistih sredinah, kjer odstopajo od rokov, opredeliti svoj del odgovornosti ter vse zamujeno nadoknaditi. Naj poudarim še nekaj. Nastavitev enotne evidence evidentiranih možnih kandidatov namreč ne teče skladno z dogovori in obveznostmi, ki jih imamo do volitev. Dolžni smo vzpostaviti enotno evidenco možnih kandidatov za volitve 1974, 1978 ter novih za volitve 1982. Iz razpoložljivih informacij predpostavljamo, da evidenca na posebej pripravljenih evidenčnih listih še ni v nobeni temeljni samoupravni organizaciji in skupnosti vzpostavljena, še posebej je to zaskrbljujoče za delovne organizacije, kjer bi to nalogo morale opravljati kadrovske službe, pa tega ne opravljajo.

Evidenco na občinski ravni bo po dogovoru vodila kadrovska služba SO Vrhnika. Zaradi nujnosti hitre nastavitve in razpolaganja s podatki se naloga trenutno opravlja v okviru SZDL. Že sedaj ugotavljamo, da bo nujno v najkrajšem času preiti na računalniško obdelavo podatkov, kajti obstoječi način nam ne zagotavlja ustreznih možnosti za bolj poglobljeno in ažurnejše delo na področju kadrovskih priprav za volitve.

Že spomladi so posebno pozornost namenili evidentiranju možnih kandidatov za vodilne funkcije v organih občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnostih na občinski ravni. Do sedaj je spisek evidentiranih za te funkcije sicer zadovoljiv, vendar precej skromen glede na to, kdo je evidentiral. Le v redkih krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah so evidentirali kandidate za te funkcije, zato bodo morali kar v najkrajšem času temu posvetiti vso pozornost, da bo pri evidentiranju kandidatov za te funkcije dosežena kar največja širina.

»Evidentiranje možnih kandidatov je sicer stalna naloga, ki se sedaj ne zaključuje in ostaja naloga tudi vnaprej. Vemo namreč, da je za popolnitev vseh delegatskih dolžnosti potrebnih veliko delovnih ljudi in občanov, zato naj v osnovnih sredinah z evidentiranjem nadaljujejo, saj sodi evidentiranje med njihove stalne naloge,« so poudarjali na predsedstvu občinske konference SZDL.

Otvoritev novih šol

Obe novi osnovni šoli sta nared. V šoli Log—Dragomer so učenci že od začetka šolskega leta v novih učilnicah, v Borovnici pa se bodo v nove hrame učenosti preselili po uradni otvoritvi.

Slovesna otvoritev prizidka k OŠ Borovnica bo v soboto, 26. septembra, ob 10. uri, OŠ Log—Dragomer pa 10. oktobra.

France Popit častni član IUV

V DO IUV so se odločili, da posvetijo 40. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti sejo delavskega sveta delovne organizacije, prav tako pa je bilo tudi letošnje tradicionalno IX. tovariško srečanje delavcev in upokojencev IUV v znamenju te obletnice. Na tej slavnostni seji, 16. avgusta 1981, so proglasili tovariša Franceta Popita, predsednika CK ZKS, vrhniškega rojaka ter obenem tudi enega najstarejših vrhniških komunistov, za častnega člana kolektiva.

V obrazložitvi, ki jo je podal njihov glavni direktor Anton Debevec, je med drugim rekel: »Odveč bi bilo naštevati vse, kar si storil in vse številne aktivnosti, v katerih si imel viden delež, tako pri nastajanju upora, med narodnoosvobodilno borbo in pri povojni graditvi naše dežele. Tu vseeno kaže opozoriti na nekaj razsežnosti. Tvojega pogleda, ki je usmerjen na to, da je treba delovati med množicami in spoznanja črpati iz resničnega življenja tam, kjer nastajajo problemi. Zavzemal si se vseskozi za odkrit pogovor, ki ga vsi danes še kako cenimo. Pri delu smo dojemali tvoje tovarištvo in tvoje prijateljstvo, a tudi odločnost, odgovornost, zavzetost. Tvoje odkrite besede smo sprejemali kot prispevek z željo, da delamo, da delamo boljše.

Če nekateri tvoji sodobniki in tovariši pravijo, in te povezujejo s krajem, v katerem živimo, da te označuje krpanovska podoba, potem velja dodati, da je v tebi klandrovska misel in moč, a še posebej skromnost, ki jo vsi cenimo in ki izpričuje temeljno vrlino političnega vodje.

Pobude, o katerih si mnogokrat govoril, o združevanju in povezovanju v združenem delu, o nujnosti uvajanja sodobne tehnologije in znanosti v proces proizvodnje, o razvijanju dohodkovnih odnosov in še posebej razvijanju socialističnega samoupravljanja, o hitrejšem vključevanju v mednarodno delitev dela so v naši sredini dobile ustrezno mesto in mislim, da se tudi v slovenskem združenem delu iz dneva v dan bolj uveljavljamo. Zato in zaradi takih v praksi dokazanih spoznanj in rezultatov delavci z veliko večjim zadovoljstvom in odgovornostjo sprejemajo odločitev, da ti podelijo naslov častnega člana delovnega kolektiva, ker v tej naravnanosti vidijo nadaljnjo perspektivo in razvoj svojega kolektiva.«

V zahvali se je France Popit najprej dotaknil minulih dogodkov, za katere lahko danes rečemo, da so že zgodovinski. Pri tem je opozoril na mejnike, ki so bili pomembni za razvoj in rast delavskega gibanja, delavske zavesti ter same ideje socialističnega osamosvajanja.

Opozoril pa je tudi na sedanje gospodarske težave, v katerih se je znašla Jugoslavija, na dejstvo, da se v nekaterih okoljih še sedaj ne zavedajo dovolj resnosti tega položaja, kar pa ne bi mogli reči za DO IUV. Le-ta se zaveda, da je treba še bolj pospešiti prizadevanja za večji izvoz, ne samo zaradi boljše devizno-plačilne bilance, tudi zato, da bodo imeli zagotovljeno delo oziroma denar za uvoz nujno potrebnih surovin in reprodukcijskega materiala. Prav zato je na koncu zahvale pohvalil kolektiv, za njegove dosedanje dosežke in uspehe, zato, ker ima svoj koncept razvoja zastavljen na izvozni orientaciji in le to tudi uspešno izvaja že vrsto let.

CVETKA GLUMAC

Z apnenjem do dobre zemlje

Kmetijska zemljiška skupnost bo po programu izvedla tudi agromelioracije na kmetijskih zemljiščih. Ugotavljajo, da imamo v občini precej zemljišč, ki so zaradi premajhne količine apna v tleh zakisana in ne dajejo pričakovanih pridelkov.

Zato so se delegati KZS odločili, da že jeseni in spomladi — v sodelovanju s kmetijsko pospeševalno službo — izvedejo akcijo apnjenja tistih zemljišč, ki jim te rudnine primanjkuje.

Polovico stroškov pri nabavi apna bo regresirala Kmetijska zemljiška skupnost. Zakaj so se odločili za apnjenje? Z apnjenjem se izboljšujejo zemljišča, saj se v tleh menjajo fizikalne, kemične in biološke lastnosti, kar omogoča boljše izkoriščanje kmetijskih zemljišč in povečuje njihovo rodovitnost. Za uspešnost apnjenja je potrebno določiti potrebno količino apna na hektar. To pa lahko določijo samo s predhodno analizo zemlje.

Obveščajo vse zainteresirane, ki obdelujejo zemljišča, ki kažejo na pomanjkanje apna v tleh, da ta zemljišča z navedbo parcele in površine prijavijo na KZS do 1. oktobra, da bo pravočasno izvedena akcija jemanja vzorcev in analiza zemlje, na osnovi katere bodo določili potrebno količino apna na hektar.

C. U.

NAŠ POGOVOR V INDUSTRIJI USNJA VRHNIKA

»Le sami nase se zanesemo«

Pred kratkim smo obiskali direktorja Industrije usnja Vrhnika Antona Debevca. V pogovoru nas je seznanil s sedanjim gospodarskim položajem Industrije usnja Vrhnika in še posebej z nekaterimi razmišljanji o prihodnjih investicijskih naložbah, ki vodijo med tako imenovane povsem izvozno usmerjene naložbe. Sicer se pa vrhniška industrija usnja ta čas lahko pohvali z dokaj ugodnimi rezultati poslovanja. Še posebej, če jih primerjamo z drugimi podobnimi organizacijami združenega dela v naši državi. Med te podatke sodi sorazmerno visoka rast fizičnega obsega proizvodnje, kajti namok vseh kož je bil v primerjavi z lanskim prvim polletjem letos za 10 odstotkov večji, isto velja za proizvodnjo svinjskega in cepljenega usnja, še boljši so rezultati pri izdelovanju govejega usnja, nekolikanj slabši pa pri proizvodnji krzna, podplatnega in tehničnega usnja. Konfekcijski obrati v okviru Industrije usnja Vrhnika so v tem polletju v fizičnem obsegu proizvedli za 13 odstotkov več v primerjavi z lanskim enakim obdobjem, kar prav gotovo kaže na to, da je usmeritev v tej tovarni — čim bolj finalizirati proizvodnjo in poslati na trg kar največ gotovih izdelkov — dobra rešitev.

Direktor Industrije usnja Vrhnika Anton Debevec je v našem klepetu spregovoril tudi o slabih časih »gospodarjenja«, s tem kajpak ni mislil na to, da se kolektiv ne bi trudil, da se ne bi bojeval za nove tehnološke rešitve in polagal vso skrb novemu znanju v proizvodnji. Razmere so bile pač drugačne kot danes, vendar prav gotovo drži, da so se prav v tej organizaciji v svoji panogi najprej zavedali, kaj pomeni vključitev v mednarodno delitev dela, kako se organizirati in kako naravnati proizvodni proces na tem področju. »Veste, nekoč, pa še ne tako daleč nazaj je veljalo, da usnjarska industrija nima prav nobene perspektive v razviti Sloveniji in v sorazmerno razviti Jugoslaviji. Našli so se ljudje, celo »strokovnjaki« so bili med njimi, ki so trdili, da je to proizvodnja za Afriko in Azijo...

Kaj jaz vem kako razmišljajo ti tovariši. Vendar pa vem, da samo Italija dosega takšne izvozne rezultate prav v tej proizvodnji kot znaša naš celotni izvoz.«

Seveda smo se s tovarišem Debevcem pogovarjali tudi o odnosih med usnjarsko-predelovalno industrijo in industrijo usnja pri nas, o tem, kako so do pred kratkim »čevljarji« bili devizno bogati, kako so čestokrat tudi izsiljevali samo zato, ker so jim ukrepi ekonomske politike, še zlasti pa liberalističen uvoz surovin in reprodukcijskega materiala omogočali tako obnašanje. Danes so razmere spremenjene, čeprav Anton Debevec ni zadovoljen z dohodkovnimi odnosi med tema dvema vejama industrije. Toda takšna razmišljanja sodijo morebiti v kakšen drugi prispevek. V našem zapisu se rajši usmerimo na vrhniško industrijo usnja. Ko smo listali po planih in polletni bilanci te organizacije združenega dela, smo ugotovili, da bo izvozila letos za več kot 30 milijonov dolarjev na konvertibilno tržišče. Gre za tako imenovan direkten izvoz. Če pa k temu prištejemo še njihov delež pri izvozu obutve, tehničnega usnja ipd., bi bržkone lahko navedli višjo številko. Direktor Industrije usnja Vrhnika nam je v pogovoru med drugim dejal, da so se v njihovi tovarni doslej zanašali le na svoje sile, na svoje znanje in to se jim je krepko obrestovalo. V primerjavi z drugimi kolektivi v usnjarski branži je ta kolektiv v odnosu na ustvarjalni celotni dohodek velik izvoznik. Zagotovo v svoji panogi največji v naši državi. Morda res sodi med tiste, ki ne razglaša svojih uspehov na veliki zvon in prav gotovo bolj med tiste, ki s pametno poslovno politiko krči pota razvoja na zdravih temeljih.

Da v Industriji usnja Vrhnika vztrajajo na razvojni poti ni potrebno prepričevati Vrhničanov, še manj pa usnjarjev v naši družbi. Dokaz temu kako so usmerjeni so tudi njihova predvidevanja — pa verjetno niso več predvidevanja — v izgradnji novih proizvodnih obratov, kar naj bi še okrepilo njihov delež v mednarodni menjavi dela. Toda ne le z usnjem, ne s surovino, ki jo morajo skorajda polovico uvoziti, temveč z bolj dodelanimi izvoznimi artikli. Že letos bodo začeli z gradnjo nove tovarne usnjene konfekcije na Vrhnik jih bo po sedanjih izračunih ljala 150 milijonov dinarjev. 80 odstotkov te konfekcij proizvodnje bodo izvo Izvozno naravnana je tudi in sticija v Šmartnem, kjer bo modernizirali krznarno in k fekcijo krzna. Še naprej ostaja vprašljivo gospodarjen šoštanjski tovarni usnja, ki se morala slej ko prej preusmer novo proizvodnjo. Kolektiv je navezal stike z mariborskim torogom, saj vse kaže, da v hodnje zdravih temeljev za njarsko proizvodnjo in rentab gospodarjenje v Šoštanju ni v

Pravzaprav že to kar smo pisali potrjuje resnico, da je lektiv Industrija usnja Vrh med tistimi, ki se mu prihodn zares ni treba bati. Na svoj n je na to opozorila tudi Lučka jevčič, delegatka na 3. kongr samoupravljavcev Jugoslav ki je v pogovoru dejala pribl takole: »Mnogo bojev smo iz jevali in ostali kot solidna org zacija združenega dela. Ali v da smo v zadnjih desetletjih zvijali le predelovalno indust da nismo imeli nikdar prav odnosa do izdelovalcev usn S tem se ukvarjajo pri nas le redki... Verjemi, da bo novi k cept pa ni nič novega, temve večja finalizacija proizvod pomagal k še trdnejšemu p žaju naše tovarne.«

O teh in drugih stvareh je t naš pogovor z direktorjem A nom Debevcem in dobrih š najst dni prej z Lučko Jurčev Marsikaj bo potrebno postori na področju večje povezan slovenske usnjarske in pred valne industrije. Že nekaj č imamo v Sloveniji ustanov iniciativni odbor za ustanov poslovne skupnosti, vendar kaže, da mu delo ne gre prav rok. To pa ni več le stvar vr škega kolektiva.

M. HORV

Po združitvi tozda Ročna konfekcija Vrhnika, Sava Kranj z DO PAP Ljubljana se je začelo intenzivno delo s preusmeritvijo proizvodnje in z obnavljanjem objekta. Pri obnavljanju objekta je prišlo do nekaterih sprememb. Ena takih sprememb je tudi, da je bilo treba spremeniti priključek električne napeljave. Do sedaj je bil zračni priklop. V dogovoru s predstavniki DES naj bi odslej priključek tekel po zemlji. Da bi bilo to čimprej opravljeno, smo se delavci DE tozda Elektronike na Vrhniki odločili na pobudo vodje enote tov. Petriča, da izkop in položitev PVC cevi ter zasutje opravimo sami. Tako smo uspešno organizirali delovno akcijo v popoldanskem času.

Druga nova pridobitev obrata pa je jedilnica, v kateri se vsi prijetno počutimo. Dela na objektu in v okolici še tečejo in bodo kmalu končana. Kljub temu pa proizvodnja normalno teče.

LOJZE PERPAR

Vračamo se k sejanju žita

Pred nekaj desetletji so tudi naši kmetje pridelovali pšenico. Pridelek je bil sicer skromen, predvsem zaradi slabega semena in agrotehnike. Pšenico so pridelovali na vsaki kmetiji za kruh in nekaj še za krmo živine. Pšenico, ki so jo pridelovali za moko, so kmetje običajno menjali za moko v mlinih na svojem področju. Pri zamenjavi pšenice so ljudje dobili moko in otrobe, katerih danes skorajda ni mogoče dobiti.

Približno pred desetimi leti so se površine, posejane s krušnimi žiti, začele zmanjševati. Ker so za pridelovanje žit barska tla manj primerna, je k temu zmanjševanju pripomogla tudi kmetijska pospeševalna služba. Ekonomika pridelovanja poljščin je namreč govorila v prid pridelovanju koruze. Žito oziroma moko smo dobivali pretežno iz žitorodnih krajev Jugoslavije in uvoza.

Zadnjih nekaj let pa praktično žita pri nas skoraj ne pridelujemo. Tisti kmetje, ki ga še sejejo, pa ga pridelujejo le za lastne potrebe. Pšenico vozijo na Pšato ali v Cerknico, kjer je še možna zamenjava za moko.

Zadnje leto pa se za pridelovanje žita zanima že kar precej kmetov. Za to zanimanje je seveda več razlogov. Kmetje namreč sejejo na istih površinah že 5 — 10 let koruzo — za zrnje ali za silažo. Čeprav je koruza monokultura, je tolikoletno pridelovanje koruze na istih površinah pustilo posledice. Pojavili so se specifični pleveli, katere je na kemični način (s herbicidi) težko zatreti, mehansko zatiranje plevela pa skorajda ne pride v poštev, posebno pri večjih pridelovalcih ne. Verjetno je prišlo tudi do pomanjkanja mikroelementov na teh površinah, kajti pridelki koruze niso več tako dobri, kljub dobri agrotehniki. Z uvedbo žit bi se nekatere težave verjetno rešile.

Zadnje leto se je precej govorilo o ponovni oživitvi kolobarjenja, da bi odpravili probleme z večnim pridelovanjem koruze. Do sedaj je bil edini kolobar koruza — travnik — koruza, le v redkih primerih so na površinah posadili krompir. Zato so se kmetje odločili za nakup žitnega kombajna in sejalnic za žito. Po pogodbi, ki je bila sklenjena s proizvajalci teh strojev, bi morali kombajn dobiti že pred letošnjo žetvijo. Proizvajalec se ni držal dogovora in je kombajn prispel po končani žetvi. Ravno zaradi tega so imeli nekateri kmetje težave s spravilom žita, saj so že ob setvi računali na kombajn. V tolažbo jim je le dejstvo, da je kombajn prišel in da ga bomo naslednje leto lahko uporabljali.

Poleg žitnega kombajna pa je KZ naročila tudi adapter za koruzo, vendar — kot kaže — bo tudi prišel z zamudo — koruza bo tedaj najbrž že pospravljena.

To so razlogi in tudi širša družbena akcija je vplivala, da smo se odločili za akcijo pridelovanja pšenice tudi pri nas. Na področju vrhniške občine naj bi organizirano pridelovali krušna žita na 20 hektarih. V Kmetijski zadrugi računajo, da bodo prevzeli 40 ton žita. Pšenica se bo zamenjavala za koruzo v razmerju 1 : 1,3. Količinsko bo zamenjava v razmerju 1 : 1, ostalo pa v obliki denarja. Vsak proizvajalec bo na hektar posejane pšenice oddal 2 toni pšenice. Poleg tega bo lahko vsak proizvajalec oddal še 300 kg pšenice in bi v zameno dobil isto količino semena. Pridelki pšenice so seveda večji, tako da proizvajalcem ostane še dovolj pšenice za lastno porabo.

Kmetijska zadruga je letos tudi pravočasno naročila zadostne količine semena in zaščitnih sredstev. Letošnjo nabavo semenske pšenice bodo regresirali iz sredstev, ki so namenjena za intervencije v kmetijstvu. Regres bo znašal polovico cene semena.

J. ŠIVIC

Usposabljanje mladih v enotah teritorialne obrambe

Biti pripravljen, da vsak tre-tek branimo svojo domovi-, svobodo in neodvisnost, naloga vseh članov naše ružbene skupnosti. V ta pri-devanja se vse bolj uspešno ljučujejo tudi mladi. Da se mlajajo enote in preverja anje o splošnem ljudskem poru, je vsako leto sprejem dink in mladincev prosto-ljcev v enote teritorialne rambe. Tako kot vsako leto je tudi letos prijavilo nekaj gumnih mladink in mladin-v, ki so v sebi začutili klic govornosti. Pozabili so na ah in se vključili v tridnevno posabljanje.

»Zbrali smo se, da se bi odpe-li v center za usposabljanje na lge tale. 2. september, me-en, deževen dan. S tesnobo v cu, vendar ponosna, sem šla do zbornega mesta. Uni-rma, ki je mirno ležala na meni, doživljala višek pozornosti. stri pogledi mimoidočih ljudi so vsakič prodrli v srce. Ob teh gledih se je moj pogum večal v sebi sem začutila moč. Ne nem kloniti! sem si rekla. Že eskozi so me zanimale voja-e zadeve. Zato sem se prija-a v enoto TO, da bi spoznala aj delček vojaškega življenja. Končno smo se le odpeljali. Ko mo prispeli na Dolge tale, smo dekleta pripravile sobo za anje, fantje pa so odšli postav-t šotor. V taboru je zavladal d in disciplina. Začelo se je avo vojaško življenje. Nena-oma je med nas švignila bese-: »Postroji se!« Beseda, ki sem jo slišala prvič, se mi je zdela hladna in tuja, vendar sem hitro stopila »v stroj«. V tišini gozda je odmevala beseda »mirno«. Tišina je postala neznosna. Usta, ki so govorila, so se zaprla, telo je postalo mirno. Za trenutek je vse obstalo. Na povelje »voljno«, smo vsi oživeli in pretrgali tišino. Na vrsti je bilo urejanje uniforme, potem pa so nam razdelili orožje. S puško v roki sem se vrnila v vrste od koder smo potem odšli čistit. Čeprav sem jo že drugič imela v roki, se mi je zdela težka in tuja. Vendar sem se jo kmalu privadila in postali sva dobri prijateljici,« opisuje svoje vtise prostovoljka Agata Heraner.

V teh treh dneh usposabljanja pa so imeli tudi veliko zanimivih in obsežnih predavanj. Najbolj jim je bilo všeč predavanje o eksplozivih. Tu so lahko polagali in aktivirali mine, kar jim je bilo še posebno všeč.

Tabor, kjer so preživljali te dneve je bilo treba tudi stražiti. Seveda smo stražo opravljale tudi dekleta. Agata je tudi stražila. »Zbudili so me ravno v najlepšem spanju. Ko sem se zbudila, sem dobila puško in naboje ter toplo pelerino, kajti noči so bile že precej hladne. Komandant straže mi je dajal še zadnja navodila, moje misli pa so bile že na straži. Minilo je komaj petnajst minut, pa se mi je zdelo, da sem na straži že celo večnost. Povsod tema, počasi je začelo deževati, v meni pa se je nabiral strah. Vsak šum je bil zame že medvedovo lomastenje. Premagovala sem strah, še počasneje je mineval čas. Deževne kaplje so mi polzele po obrazu, jaz pa sem v strahu stopala sem ter tja. Iz globokih misli me je zdramil komandant straže, ki je pripeljal novo sotrpinko. Tako sem to noč malo spala.«

Naslednje jutro jih je čakal še en težaven dan. Imeli so namreč pohod v Borovnico, kjer so na strelišču pokazali svoje strelske sposobnosti. »Vstala sem s težako glavo, dež pa je še vedno neusmiljeno padal. Počasi se je kolona pomikala proti Borovnici. Ko smo prispeli, smo streljali in moram priznati, da sem na strelišču imela kar malo treme, vendar sem tudi to kar uspešno premagala. Izkazalo se je celo, da smo dekleta kar dobre strelke, celo boljše od marsikaterega fanta. Po streljanju smo se vrnili v tabor, seveda zotet peš. Pohod je bil precej naporen, kar se je pokazalo tudi po kosilu, ker je bila v taboru popolna tišina. Popoldne pa smo nadaljevali s poukom. Pripravljali smo se za naslednji dan, ko nas je čakala svečana zaobljuba. Zvečer pa so nas obiskali še mladinci in borci, ki so nam ob tabornem ognju povedali nekaj svojih dogodkov iz NOB.

Čas usposabljanja je hitro mineval in nastopil je svečani trenutek. Že navsezgodaj zjutraj smo čistili čevlje in puške, urejali uniforme, kajti za tako svečanost smo morali biti ure-jeni. Vsi smo bili nestrpni, toda tudi to smo uspešno prenesli in postali smo člani TO,« ponosno pravi ena od mladink prostovoljk Agata Heraner.

Na tridnevnih »vajah« so se temeljito spoznali s puško.

orci so se radi odzvali vabilu mladincev in ob tabornem ognju obujali dspomine na težka vojna ta.

MDA — »Istra '81«

Tako se je glasil naslov štiridesetih brigadirk in brigadirjev brigade Ivan Cankar, ki je to poletje preživela tri nepozabne tedne v Šmarjah pri Kopru.

Brigadirji so v teh vročih krajih kopali jarek za vodovod. Kaj pomeni prebivalcem teh krajev vodovod, vam bodo vedeli najbolje povedati brigadirji. Koplješ jarek, nad glavo ti neusmiljeno pripeka sonce, po preznojenem telesu lije znoj v potokih, človek bi pil, pil in še pil, vendar vode ni nikjer — najbližja je v nekaj kilometrov oddaljenem morju. Vendar se je brigadirjem izpolnila tudi ta želja. Ravno v času njihovega bivanja v Šmarjah, so svečano predali svojemu namenu prvi del vodovoda, ki je odžejal tudi prenekatero žejno brigadirsko grlo.

Kljub visoki temperaturi, ki je brigadirje močno ovirala pri njihovem delu, so bili naši brigadirji letos nadvse uspešni. Tako so za svoje delo prejeli številna priznanja. Zaradi izrednih delovnih uspehov v obeh dekadah so bili proglašeni za udarno brigado. Ravno tako so se odlično odrezali tudi na obeh udarnih dneh, za kar so prejeli udarništvo udarnega dne v I. in II. dekadi. Prejeli so tudi izredno udarništvo za dosežene rezultate v težkih delovnih pogojih. Da pa niso bili prizadevni samo na trasi, ampak tudi v naselju, govori priznanje za uspešno opravljanje družbenih dejavnosti. Poleg tega pa je osem brigadirjev prejelo tudi udarniške značke.

Edino priznanje, ki ga brigada Ivan Cankar letos ni osvojila, je trak akcije. To pa zato, ker so dobili iz SLO oceno **manju**spešno, za kar pa ima velike »zasluge« tudi štab. Ta je dal za to področje zelo nejasna in pomanjkljiva navodila. Sicer pa vedo brigadirji povedati o štabu še nekaj ne ravno vzpodbudnih reči.

Vendar pomenijo brigadirjem več kot vsa priznanja spomini na številne prijatelje, s katerimi so preživeli v tem lepem delu Slovenije tri nepozabne tedne svoje mladosti.

J.V.

Osnovna šola »Ivan Cankar« v šolskem letu 1981/82

Pogosto se med občani pojavljajo različna vprašanja v zvezi z organizacijo vzgojnoizobraževalnega dela na šoli. Precej je kritičnih pripomb, pojavijo pa se tudi pohvale, ki so prav gotovo veliko vzpodbudnejše za naše delo. Da bi občani, predvsem starši, bili o našem delu bolj obveščeni, bomo preko Našega časopisa obveščali o vseh pomembnih akcijah in dogodkih na šoli. Pričakujemo, da bodo o njih pisali predvsem učenci. V današnjem sestavku pa vas želim obvestiti o organiziranosti šole v šolskem letu 1981/82.

UČENCI — ODDELKI

V šolskem letu 1981/82 obiskuje šolo 1312 učencev, razvrščenih v 45 oddelkov. To je približno 400 učencev manj kot lansko šolsko leto, kar pa je razumljivo zaradi prešolanja na osnovno šolo Log—Dragomer.

Uspeli smo, da v 3 oddelkih 1. razreda poteka vzgojnoizobraževalno delo po urniku celodnevne osnovne šole. Za to obliko je bilo med starši veliko zanimanje, vendar vseh učencev, ki so želeli v to obliko, zaradi prostorskih težav nismo mogli vključiti.

Ostali učenci razredne stopnje so razdeljeni v 22 oddelkov in imajo pouk v turnusih v stavbi na Tržaški 2. Za potrebe razredne stopnje so organizirani tudi 4 oddelki podaljšanega bivanja, ki prav tako kot oddelki COŠ delujejo v stavbi na Tržaški 13. V stavbi na Tržaški 13 je tudi 20 oddelkov predmetne stopnje, ki imajo redni pouk samo v dopoldanskem času. Za potrebe predmetne stopnje je organiziran tudi oddelek podaljšanega bivanja. V okviru šole delujejo tudi 4 kombinirani oddelki s prilagojenim programom.

TELEFONI

Mnogi občani še vedno ne vedo, da sta vrhniški šoli že dve leti združeni. Združena šola Ivan Cankar ima naslednje telefonske številke:

752-320 ravnatelj;
751-096 pomočnik ravnatelja, tajništvo, računovodstvo, šolska kuhinja, blaganja, predmetni pouk (vse v stavbi na Tržaški 13);
751-150 pomočnik ravnatelja, psiholog, tajništvo razredne stopnje, logoped, razredni pouk (vse v stavbi na Tržaški 2).

Upam, da vam bodo te informacije koristile in bodo v interesu razvoja sodelovanja občanov, staršev in šole. Učenci in delavci šole bomo veseli vsakogar, ki bo s svojo prisotnostjo pomagal reševati zapleteno problematiko vzgoje in izobraževanja. Vse, ki pa pogosto zelo kritično in žal tudi neobjektivno negodujejo nad šolo, pa vabim, da se oglasijo pri nas, spoznajo naše delo, uspehe in težave. Ne želimo, da bi za nas veljalo tisto »Le čevlje sodi naj kopitar«.

URNIK VZGOJNOIZOBRAŽEVALNEGA DELA

Pouk se prične ob 8. uri in se zaključi ob 12.20 oz. 13.10. Popoldanski turnus razredne stopnje pa prične z delom ob 13. uri. »Jutranja ura« 7.10 — 7.55 je namenjena dopolnilnemu in dodatnemu pouku ter raznim dejavnostim. Te so organizirane tudi v popoldanskem času.

ŠOLSKI KOLEDAR

Organizacijo šolskega leta določa »Pravilnik o šolskem koledarju«, ki ga je izdal Republiški Komite za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo. Iz njega so za učence in starše pomembna naslednja določila:

— Pouk se prične 1. septembra in se zaključi 27. junija (učenci 8. razreda zaključijo 15. junija)

— Zimske počitnice trajajo 3 tedne in se v tem šolskem letu pričnejo 25. januarja 1982. Prvomajske počitnice so ukinjene.

— Pouka prosti dnevi so še: sobote, razen ene sobote, namenjene športnemu dnevu z obrambno tematiko (najverjetneje v aprilu 1982), en dan v skladu s programom dela šole, 31. december, dnevi letnih počitnic od 28. junija do 31. avgusta, razen za učence, ki morajo zaradi slabših učnih uspehov obiskovati dopolnilni pouk v avgustu.

SODELOVANJE S STARŠI — GOVORILNE URE

Vsi pedagoški delavci so v svojih urnikih predvideli govorilne ure, ki so v času pouka, vsak prvi ponedeljek v mesecu pa so za starše učencev predmetne stopnje skupne govorilne ure od 16. ure dalje.

V tem šolskem letu načrtujemo 3 roditeljske sestanke na oddelek.

ŠOLSKA PREHRANA

Šola tudi letos organizira malico in kosila za vse učence, ki to želijo. V mesecu septembru veljajo še lanske cene: malica 90 din, kosilo ..., vendar bomo prisiljeni ceno povišati, saj je kuhinja že sedaj poslovala na robu izgube. O ceni obrokov odločajo naši samoupravni organi, v katerih pa so predstavniki staršev in družbenopolitične skupnosti. Prepričani smo, da bodo starši razumeli, da povišujemo cene le zaradi izrednega višanja cen živilom.

EKSKURZIJE — ŠPORTNI DNEVI

V tem šolskem letu načrtujemo ekskurzije v septembru in oktobru. To so ekskurzije po različnih delih Slovenije, učenci 7. razredov pa bodo obiskali tudi Hrvatsko Zagorje. Zaradi stabilizacijskih ukrepov bomo spomladanske ekskurzije povezali z zaključnimi izleti, načrtujemo pa jih v bližnje kraje.

Športne dneve bomo organizirali v skladu s programom dela šole po naslednjih športnih panogah: jesenski kros, smučanje, atletika, eden pa bo z obrambno tematiko. Že več let ugotavljamo, da se učenci veliko premalo gibljejo, zato bomo še bolj pospeševali razne pohode v okolico Vrhnike.

PROSLAVE — PRIREDITVE

Šola bo organizirala raznovrstne prireditve in proslave. Poleg internih šolskih vabimo starše in občane predvsem na sprejem kurirčkove pošte, proslavo ob dnevu žena, revijo pevskih zborov, na zaključno prireditev šolskega kulturnega društva ter prireditve ob dnevu šole (10. maj). Veseli bomo, če vas bo čimveč, saj bo dober obisk vzpodbuda za nadaljnje delo z učenci.

INTERESNE DEJAVNOSTI

Na šoli delujejo naslednja društva in organizacije: šolsko kulturno društvo povezuje dejavnosti kulturnoumetniškega področja; šolsko športno društvo združuje telesnokulturne dejavnosti; šolska skupnost je organizator samoupravnega življenja učencev ter skupaj s pionirsko organizacijo in OO ZSMS organizator vseh akcij na šoli; podmladek RK prenaša izročila te humane organizacije na mladi rod; pionirska hranilnica pa uspešno vzgaja mlade varčevalce; ne smemo pa pozabiti tudi mladih planincev in na novo zaživelih tabornikov.

Interesne dejavnosti so pomemben dejavnik razvoja mladega človeka, zato jih načrtujemo precej. Žal pa je anketa med učenci pokazala, da med učenci in starši zanje ni prevelikega zanimanja. Priporočam, da se starši še enkrat pogovorite s svojim otrokom in ga usmerite v vsaj eno interesno dejavnost, kar je tudi naš cilj.

PRIDOBITEV NOVIH PROSTOROV

V prvih septembrskih dneh se je veliko občanov oziralo proti novem prizidku: »Novo, pa že podirajo!« Na podstrešju bomo namreč pridobili prostor za likovno in tehnično vzgojo v zameno za stari Zdravstveni dom, ki smo ga prodali Glasbeni šoli in Zavodu za načrtovanje. V bistvu gre za manjšo adaptacijo brez spremembe zunanjega videza. Istočasno pa bo popravljena tudi »fasada«, kar pa je reklamacija v času garancije. Delo bi morali zaključiti v času počitnic, vendar zaradi investicijskih ukrepov nismo mogli začeti (zakon o prepovedi investicij).

Tako načrtujemo, da bodo glavna dela zaključena do konca oktobra. Ta adaptacija pa je potrebna in edino mogoča le zaradi uvedbe celodnevne šole v prvih razredih. Menimo pa, da to ni le naš, temveč veliko širši interes.

Ravnatelj šole
TONI TURK

Vpis v prvi razred osnovne šole

Starše obveščamo da bo letošnji vpis šolskih novincev za šolsko leto 1982—83 28. 29. in 30. septembra 1981. Vpisovali bomo otroke, rojene leta 1975 ali rojene v mesecu januarju ter februarju 1976. Ti otroci so za naslednje šolsko leto šoloobvezni. Pogojno pa boste lahko vpisali tudi otroke, rojene v času od 1. marca do 31. avgusta 1976.

Ponovno vpišite tudi otroke, katerim je komisija za šolske novince odložila všolanje za eno leto.

Vpis v OŠ Ivan Cankar na Vrhniki bo v prostorih šole razrednega pouka na Tržaški cesti 2, in sicer vse omenjene dni dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne pa od 15. do 18. ure.

Vpis v OŠ Log-Dragomer bo v prostorih šol na Logu (28. 9. 81) od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure, v Bevkah (29. 9. 81) od 15. do 18. ure in na Drenovem griču od 16. do 18. ure.

Na OŠ Ivan Cankar, Vrhnika, bomo **predvidoma** pouk v naslednjem šolskem letu organizirali tako kot v letošnjem šolskem letu: tri oddelke podaljšanega bivanja po urniku celodnevne šole in tri oddelke v turnusih (teden dopoldne, teden popoldne).

Vzgojnoizobraževalno delo v celodnevni šoli se bo pričelo ob 8. uri in se zaključilo ob 14.30. V tem času bo pouk, samostojno učenje, kosilo, rekreativni odmor in interesne dejavnosti. Pred pričetkom bo organizirano dežurstvo od 6. ure dalje.

Poleg običajnih stroškov za šolo boste plačali le še stroške prehrane (kosilo, malica).

Ob vpisu boste morali starši že vedeti, v katero organizacijsko obliko boste otroka vključili. Pri tem poudarjamo, da je celodnevna šola namenjena predvsem tistim, ki po pouku potrebujejo tudi varstvo. Ostali, ki boste otroka vključili v turnusni pouk, pa ugotovite, ali boste delali prvi teden v septembru 1982 dopoldne ali popoldne (zaradi izbire ustreznega turnusa).

Ob vpisu pripeljite s seboj tudi otroka in prinesite njegov rojstni list.

POGOVOR Z NAŠO ZDRAVNICO, DOKTORICO MARIJO POPITOVO-STANOVNIKOVO

Njeno delo — to je ona

Na pogovor sem šla s tremo, ki je bila precej podobna izpitni, a je bila, kot sem takoj ugotovila, odveč. Naša zdravnica je preprost in odprt človek. Če jo vprašaš kaj o njej sami, pa nehote kmalu zaide v vode svojega dela. Njeno delo — to je ona sama.

— Zakaj ste se odločili ravno za ta poklic? Ste si ga mogoče želeli že v otroštvu, kot ljudje, ki že od malega vedo, kaj hočejo?

Pri nas doma je stanovala učiteljica, ki je vedno govorila, da bom zdravnica. Verjetno pa mi je to ljubezen vcepila teta, ki je delala v novomeški bolnišnici. Tu sem spoznala vzdušje, ki me je že od vsega začetka vznemirjalo: resnoba, tišina, čistoča, značilni vonj, bele halje. In ljudje, ki pomagajo. Opazovala sem to življenje kdaj pa kdaj le od daleč in se mu verjetno že tedaj zapisala

Kasneje, ko je prišla očetova bolezen in smrt, pa sem se tudi z vso resnostjo odločila, da bom tudi jaz zdravnica. Ampak da nikoli, niti v svojem najslabšem trenutku, ne bom ravnala tako, kot je tedaj neki zdravnik meni sporočil očetovo smrt. Če poskusiš, kako je imeti nekoga bolnega, to težko pozabiš. Prideš do prepričanja, da topla beseda včasih lahko več pomeni, kot še tako učinkovito zdravilo.

Tudi pri delu opažam, da pri tistih, ki ti zaupajo, vsako zdravilo učinkuje, pri sumnjičavih pa nobeno ne pomaga. Po svoje je k odločitvi za moj poklic pripomogla tudi klasična izobrazba.

— V šolo ste hodili v Ljubljano?

Da, Vrhničani smo se vozili z vlakom. Osem do devetletni otroci smo morali zgodaj zdoma in se vračali popoldne. Spominjam se, da so kasneje fantje delali najtežja fizična dela, da so si zaslužili za knjige. Čeprav je mama ostala sama s štirimi otroki, smo se vsi prebili do izobrazbe. Fakulteto sem končala s triindvajsetimi; kot štipendist novomeške Krke bi morala ostati v Novem mestu, vendar sem se vrnila na Vrhniko in tu tudi ostala.

— Ste že takoj delali z malimi pacienti?

V začetku sem bila splošni zdravnik, kasneje pa sem delala v otroškem dispanzerju. Ob koncu 1974. leta sem končala specializacijo za otroške bolezni. Kljub ponudbam Pediatrične klinike v Ljubljani sem se odločila, da ostanem na Vrhniki.

— V času specializacije ste redno delali tudi v dispanzerju na Vrhniki?

Da, dvakrat na teden. Opravljala sem tudi redna dežurstva in hišne obiske. Bilo je res naporno, saj smo že tedaj imeli v dispanzerju 150—180-odstotni obisk. Danes je norma šest otrok na uro. Lahko si sami izračunate, kdaj imamo na Vrhniki tak obisk.

ČIM MANJŠI PACIENT, VEČ DELA

— Kako pa izgleda specializacija za zdravnika predšolskih otrok?

Štiri leta delaš po oddelkih bolnišnic, ki se ukvarjajo z raznimi otroškimi boleznimi: infekcijski, dermatološki, pediatrični, po štirih letih pa opravljaš obsežen izpit.

V začetku so ljudje menili, da je prehod iz splošnega dispanzerja v dispanzer za otroke manj vredna zadeva. Med ljudmi je vladalo mnenje: čim manjši pacient, manj dela; v resnici pa je ravno obratno.

Često imam tudi občutek, da ljudje bolj cenijo delo zdravnika v bolnišnici kot zdravnika, s katerim se skoraj vsak dan srečujejo. Vendar je ta prvi, ki neko bolezen odkrije, jo prepozna ali nudi pomoč, ki je lahko tudi odločilna za otrokovo zdravje ali življenje.

— Ste bili na Vrhniki že v začetku trije otroški zdravniki?

Ne, v začetku sva delala dva noč in dan, nismo še imeli dežurne službe. To pomeni: malo slučajno prostih noči in nobenega prostega praznika.

Kasneje je bilo zdravnikov več, stalna pripravljenost pa je trajala deset dni. Zadnja leta smo uvedli dežurno službo, na katero so se ljudje navadili, in tako ostane vsaj kakšna ura za privatno življenje. Ker pa smo združeni v Notranjski zdravstveni dom, je treba včasih nadomeščati v Logatcu, Cerknici, v Borovnici ali v Idriji.

»NA VRHNIKI IMATE PA DOBRE OTROŠKE ZDRAVNIKE«

— Ko sem prišla v službo v Ljubljano, so me sodelavke pozdravile:

»A, z Vrhnike si, tam imate pa dobre otroške zdravnike, tudi našega vozimo tja...« Kako ste si pridobili tako zaupanje?

Z odgovornim delom, mislim. Zdravnik gre le redko iz ambulante, ne da bi ga spremljala skrb: ali sem naredil vse prav ali ne. Koliko enostavneje je napisati napotnico za bolnišnico in se rešiti odgovornosti! Vendar se mali bolnik večinoma bolje počuti v domačem okolju.

Dostikrat mora zdravnik poslati otroka v bolnišnico, ker ve, da doma mati ne bo dajala zdravil redno ali da stanuje mati z otrokom v popolnoma neustreznem prostoru za nego bolnega otroka. Takrat otroka pošljemo v bolnišnico tudi, če je tako oddaljen od zdravnika, da pri težji bolezni ni možna večkratna kontrola. Imeli pa smo celo primer, ko je pijani oče tako poškodoval otroka, da je bila potrebna hospitalizacija. Moram reči, da nam v kliničnih bolnišnicah nikoli ne zavrnejo sprejema bolnega otroka.

— Kakšna je obolevnost v vrtcih?

V naši občini hodi v vrtec približno 30 odstotkov otrok, vseh skupaj 638. Obolevnost v jaslih je precej večja kot pri malčkih. Otrok je najprej do devetega ali desetega meseca doma, večinoma sam z mamo. V vrtcu pa je običajni red porušen, otrok pride v stik s štirinajstimi ali več sovrstniki, od katerih dva prav gotovo kašljata. Mati pa za vsak prehlad ne more ostati doma. Manj odporni zbolevajo huje, en teden do deset dni traja, da se virusni infekt pozdravi.

Mati, otrok in zdravnik so razpeti med dve možnosti: stalež ali delo, otrok ali služba. Zato so nekateri starši grešili: otroke so peljali v vrtec še na pol pozdravljene, z zdravili vred. Zato smo uvedli zdravniško potrdilo, brez katerega otrok po bolezni ne more biti sprejet v vrtec. Tega se v vrtcu strogo držijo, izjema so seveda razna kronična obolenja.

OTROK NI STROJ, KI GA JE TREBA POPRAVITI

— Kako ravnate z otrokom, ki pride k vam v ordinacijo?

Vedno ga jemljem kot samostojno osebnost, ne pa kot stroj, ki ga je treba popraviti. V veliko olajšanje nam je tu sodelovanje s patronažno službo, saj za vsakega otroka vemo, iz kakšnega okolja prihaja.

Razen otroka pa moram sprejeti tudi starše, ki pridejo z njim, običajno mater. Vsaka nepremišljena beseda jo lahko prizadene. Če je to v enem dnevu sedemdeset mam in sedemdeset otrok, včasih težko ohraniš mirno kri. Res je huda obremenitev ostati miren. Toda mati in otrok sta mogoče razburjena od predolgega čakanja...

Rada bi poudarila, da naj se mati pri negi bolnega otroka strogo drži zdravnikovih navodil. Zdravila je treba dajati redno, v predpisanih količinah in razmakih.

— Govorite predvsem o mamah, ali očetov ni k vam?

Včasih so res prišli najdlje do vrat, danes pa pride tudi očka sem z dvomesečnim dojenčkom in prav spretno ravna z njim. Ali pa prideta oba.

— Kaj vas zjezi?

Bolj preseneti. Če mati tulečemu otroku, ki se valja po tleh, zabiča:

»Bom že očitu povedala!«. Mati mora tudi sama biti osebnost, ki zna voditi otroka. V zadnjem času narašča število obolenj, ki se jih da preprečiti s cepljenjem (oslovski kašelj, otroška paraliza). Mnoge matere cepljenja ne jemljejo dovolj resno. Včasih moramo posameznim staršem kar trikrat poslati poziv. Patronažna sestra ima nehvaležno vlogo policaja, ko gre pogledat domov. Taki starši potem le milostno pripeljejo otroka, češ: naj bo, ko ste že tako sitni!

Ne pomislijo pa, (kakšen je) kakšne telesne deformacije ima otrok, ki je prebolel otroško paralizo.

— Kako je organizirana skrb za predšolske in kako za šolske otroke?

Uradno bi morali to delo ločiti, vendar se na Vrhniki te delitve ne držimo tako strogo. Pediater-specialist bi moral skrbeti predvsem za predšolske otroke, za šolske pa šolska ambulanta. Strogo smo ločeni le v preventivnem delu, se pravi pri cepljenjih in sistematskih pregledih.

Povedati moram, da ne moremo delati istočasno skupaj. Za cepljenja in sistematske preglede navadno iščemo prostor po celi stavbi — zaradi ambulantnega dela.

— Kaj vse sodi k skrbi za mater in otroka?

To so babiška služba, patronažna, dispanzerji za žene in otroke ter za šolsko mladino.

Dispanzer za otroke je torej sestavni del službe za varstvo matere in otroka. Dispanzer za otroke ima svojo posvetovalnico, za zdrave otroke, ki dela ob torkih, in ambulanto za obolele. Delo dispanzerja je torej dvojno: ambulantno za bolne otroke in posvetovalno delo za — po mateinem mnenju — zdrave otroke.

Posvetovalnica skrbi za otrokov psihični in fizični razvoj, za zgodnje ugotavljanje in preprečevanje bolezni. Na primer: pri sistematskem pregledu triletnega otroka ga lahko napotimo k zobozdravniku, k ortopedu, okulistu. Lahko ugotovimo motnje sluha in zato tudi govorne motnje. Boljše je preprečiti kot zdraviti!

V POSVETOVALNICO PRIHAJAJO SAMO ZDRAVI OTROCI

Tega se strogo držimo. Koga bolj boli kot zdravnika, ko vidi zdravega dojenčka, ko čaka med kašljajočimi in smrkajočimi otroki? Dosegli smo vsaj to, da je posvetovalnica ločena od ambulante: gostujemo v dispanzerju za žene, ker nimamo svojih prostorov.

— Koliko vas je sedaj otroških zdravnikov?

Uradno smo trije, vendar je dr. Rožmančeva na specializaciji za šolsko mladino in pomaga v otroškem dispanzerju enkrat na teden, ob torkih, ko dela popoldne posvetovalnica za otroke. Tako ob torkih popoldne delata dva otroška zdravnika.

OTROKOM MANJKA OBČUTEK VARNOSTI IN TOPLINE

— Se vam zdi, da so danes otroci srečnejši, kot so bili včasih?

Kljub standardu so vedno večji reveži. Manjka jim predvsem občutek varnosti in topline. Često mu starši nudijo vse in preveč, samo tega ne. To vidim tudi ob obiskih, ko otroci pogosto vodijo mamo s svojo trmo in bojevitostjo. Otrok mora čutiti, da se na starše lahko zanese. Nikoli mu ne smemo lagati, da na primer iskrenost zelo lepo sprejmejo. iskrenost zalo lepo sprejmejo.

— Kaj svetujete materi dojenčka?

Za propagiranje dojenja je v zadnjem času veliko naredila babiška služba.

Mati naj vsekakor doji. Njeno mleko je čisto, brez bakterij, primerno toplo, vse sestavine v njem so v primernem razmerju. Vsebuje snovi proti boleznim, ki jih nima nobeno drugo mleko.

Če mati ne more dojiti, naj uporablja adaptirana mleka (Nektarmil, Humana, Bebiron). Adaptirano mleko pomeni, da je tako mleko pripravljeno približno v takih razmerjih kot materino. Ne more pa vsebovati snovi, ki jih rabi otrok za odpornost proti boleznim. Kravje mleko vsebuje veliko preveč beljakovin za otrokov normalni razvoj, zato ga je treba redčiti z vodo. Ker pa je higienska neoporečnost vode in mleka vprašljiva, priporočamo raje higiensko neoporečno mleko v prahu.

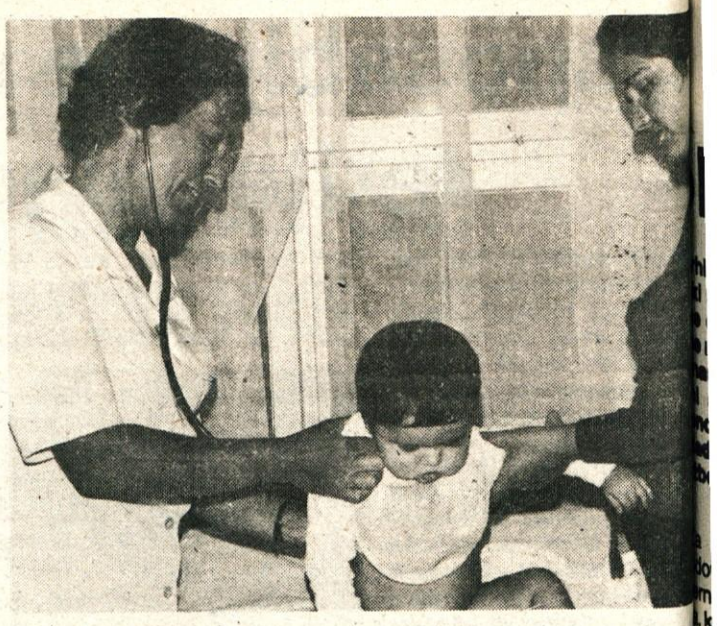

O ostali prehrani naj se mati posvetuje s patronažno sestro, ki prihaja na obiske, in z osebjem v posvetovalnici za otroke.

— Kakšno je delo patronažne sestre?

Patronažna sestra obiskuje bolj izpostavljene prebivalce-otroke, starejše ljudi, družine alkoholikov in ljudi s kroničnimi obolenji. Ureja socialne probleme skupaj s skupnostjo socialnega skrbstva, pripravlja sprejem starih ljudi v domove, alkoholikov na zdravljenje. Za težje bolnike preskrbi bolnišnično zdravljenje. Sodeluje tudi z ostalo zdravstveno službo.

ŠE VEDNO IMAMO VELIKO SOCALNIH PROBLEMOV

— Prej ste omenili, da včasih bolnik bolnišnico potrebuje bolj zaradi razmer, v katerih živi, kot zaradi same bolezni.

— Res je. To velja tudi za otroke. Pri nas so socialni problemi predvsem: otroci alkoholikov, otroci brez urejenega varstva in duševno manj razviti otroci. Slednje skušamo zajeti že v posvetovalnici za dojenčke, čeprav o slabši razvitosti lahko govorimo šele po drugem letu starosti. Do dveh let govorimo o rizičnih otrocih, pri katerih lahko — zaradi patološke nosečnosti, porodnih okvar ali težjih bolezni — pričakujemo večji odstotek duševno manj razvitih. Dojenčka, pri katerem sumimo, da je fizično prizadet, pošljemo k nevrofiziologu Pediatrične klinike in k fizioterapevtu.

Kasneje ugotovljene duševno manj razvite otroke pošiljamo na mentalnohigienski oddelek, kjer poskušajo otroka s posebnimi treningi pripraviti na normalno življenje.

Pri težko duševno ali telesno prizadetem otroku seveda sodelujemo z Občinsko skupnostjo socialnega skrbstva. Če je možno, damo otroka v ustrezni zavod za rehabilitacijo. Na primer v Črno duševno manj razvite, v Kamnik pa telesno prizadete.

— Kaj pa klimatska zdravilišča?

Otroke s kroničnimi obolenji — bronhialna astma, alergična obolenja kože, deformacije k tenice, pogostna obolenja uš angine — pošiljamo v klima zdravilišči na Debelem rtiču Kraljevico.

V SLUŽBI SO MED NAM RES DOBRI ODNOSI

— Kako sodelujete s ko gi?

Kar smo dosegli v skrbi varstvo otrok, je prav got skupno delo. Med dispanzer za žene, babiško in patrona službo in ljudmi, ki delajo v spanzerju za predšolske in š ske otroke, je tesna poveza Mislim, da se vsi bolj ali m uspešno trudimo za korek odnos do malih pacientov in hovih staršev in za stroko raven svojega dela. To ne bi mogoče, če ne bi imeli ureje medsebojnih odnosov. Do se ni bilo še nikoli nerešene vprašanja glede nadomeščan pri delu ali kakršnekoli med bojne pomoči.

— Ste se zato kljub vab vim ponudbam odločili os na Vrhniki?

Res so mi ponujali službe mesta z vsemi ugodnostm drugih krajih, a sem kljub te vam ostala na Vrhniki. Tu čutim doma, med nami so službi res dobri odnosi. Vsi trudimo, da jih take tudi ohra mo.

Lepo je pomagati ljudem, m katerimi si zrasel in med kater živiš. To pa prinaša med ljudi večje pričakovanje. Več prič jejo od človeka, ki ga pozna kot od tistega, ki pride od drug

LJUDJE SPREJEMAJO DOBRO KOT NEKAJ SA PO SEBI UMEVNEGA

— Vztrajali ste kljub ra čaranju?

Želela sem si ustvariti las dom. Ko pa sem prosila, da bi zemlji, ki sem jo bila kupila in katero so dali svoj pristanek krajani, postavila dom, se je taknil. In se je zatikalo celih let. Krajani so na sestankih bili za to, celo delegacijo so slali na občino, da bi dov gradnjo. Toda občinski možje sklenili drugače. Sedaj si petih izgubljenih letih skušam možem ustvariti dom drugje.

— Kaj je za vas hvaležno?

Ljudje sprejemajo vse do kot nekaj samo po sebi umevn ga. Lepo je kdaj slišati, da nek od srca reče: »Hvala.« To je tovo najlepša nagrada.

LIDIJA GO

Krvodajalska akcija

Jesenska krvodajalska akcija za našo občino bo 8. oktobra 1981. V naši občini se vsako leto odzove veliko občanov in mladine, ker pa krvi, kot zdravila potrebujemo vsako leto več: zaradi prometnih nesreč, delovnih in drugih nesreč kakor tudi za sodobnejši način zdravljenja številnih bolezni, so tudi potrebe po krvi večje. Zato RK vabi vse zdrave polnoletne občane do 65. leta starosti, da se vsaj nekajkrat udeleže krvodajalske akcije.

Vse, ki se zavedajo humanosti te akcije in vedo, da lahko njihova kri reši marsikatero življenje, obveščajo, da bo zbirno mesto pred domom JLA na Vrhniki. Odhod avtobusa na Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljano bo ob 6.30 in ob 8. uri zjutraj.

OBČINSKI ODBOR RK VRHNIKA

Arhivsko gradivo z bmočja občine Vrhnika

hivsko gradivo je pomemben del narodne kulturne dedišči- smo ga dolžni varovati in hraniti. Skrb za varstvo te kul- dediščine ni povsod enako razvita in je odvisna od kul- ravni naroda in občanov. Za arhivsko gradivo štejemo tisti naše kulturne dediščine, ki v pisani, risani, fotografirani, fil- ali drugi obliki, predstavlja trajno zgodovinsko, znan- no oziroma kulturno vrednoto. Predstavlja torej neizčrpno dnico virov za proučevanje političnega, gospodarskega, benega in kulturnega življenja naše preteklosti in sedanjo-

proučevanje slovenske ovine je ohranjena sora- mo bogata arhivska dediš- , ki pa je zaradi zgodovinskih ščin precej raztresena. o se hrani v več arhivskih dih, muzejih in knjižnicah v veniji, delno pa v številnih ar- h v tujini. Ta dediščina bi bila olnejša, če slovensko ozem- letih od 1914 do 1918 ter od 1 do 1945 ne bi bilo izpostav- o vojnim vihram in s tem uni- anju, poškodobam in odna- u v tujino.

udi za območje občine Vrh- lahko ugotovimo, da je ar- ko gradivo v številnih doma- h tujih arhivih, v veliki meri pa bilo uničeno ali izgubljeno. rejše gradivo (srednjeveške e, graščinski arhivi, zemlji- knjige, matične knjige roj- , porok in smrti, gradivo avnih organov na višjih sto- jah, itd.) je zbrano v Arhivu Slovenije v Ljubljani. Gradivo zgodovino delavskega giba- n NOB (originalno gradivo o avskem gibanju, o partizan- enotah, organih ljudske asti, med NOB, partijsko gra- , gradivo okupatorjev in kon- evolucije, fotografije, spomi- td.) hranita Arhiv Inštituta za dovino delavskega gibanja in dovinski arhiv CK ZKS v bljani.

a gradivo od srede 19. sto- do druge svetovne vojne in obdobje po osvoboditvi so do 1972 skrbeli v glavnem niki gradiva sami. Čeprav so že leta 1955 navezani prvi med takratnim Mestnim ar- m Ljubljane in občinskima skima odboroma Borovnica Vrhnika glede organiziranja be varstva arhivskega gra- , se je sistematično delo na področju pričelo šele z usta- itvijo Kulturne skupnosti nika, ki je v soglasju s Skupš- občine Vrhnika leta 1972 erila to službo Zgodovin- mu arhivu Ljubljana.

a je takoj pričel z evidentira- m, zbiranjem in s strokovno delavo arhivskega gradiva, da bil čimprej dostopen uporab- om za raziskovalno delo, ob- hom pa za upravne in po- vne potrebe.

Za razmah arhivske dejavno- je bila leta 1978 nedvomno o pomembna pridobitev novih hivskih prostorov za občino nika v prostorih bivše hovne šole v Blatni Brezovici.

Na ta način je arhiv lahko prevzel vse arhivsko gradivo, z vrhniškega območja, ki je bilo do tedaj pri različnih imetnikih in občanih, zelo pogosto v popolnoma neustreznih razmerah in neurejenem stanju. Prostorske zmogljivosti omogočajo za dolgoročno obdobje prevzemanje odbranega arhivskega gradiva organov družbenopolitične skupnosti, sodišča, samoupravnih interesnih skupnosti, organizacij združenega dela, družbenopolitičnih organizacij in društev, šol ter privatnih imetnikov z območja občine Vrhnika.

Občane oziroma uporabnike gradiva naj na tem mestu le okvirno opozorimo na arhivsko gradivo, ki je do sedaj zbrano v arhivskih prostorih v Blatni Brezovici ter na obdobje, iz katerega gradivo izvira. Obsežnejše informacije nudi uporabnikom v letošnjem letu izdani Vodnik po fondih Zgodovinskega arhiva Ljubljana, ki poleg podatkov o fondih, časovnih obdobjih, obsegu, stopnji strokovne obdelave in dostopnosti nudi tudi vpogled v vsebino arhivskega gradiva vsakega fonda. Zato je Vodnik nepogrešljiv pripomoček krajevnim zgodovinarjem, raziskovalcem in študentom na eni strani, občanom pa pri iskanju najrazličnejših dokumentov, podatkov in potrdil, na primer iz gradbene dokumentacije, premoženjskopravnih zadev, matičnih knjig, dokumentacije o zaposlitvi, obrtni dejavnosti, šolski izobrazbi, itd...

S področja uprave sta za obdobje od srede 19. stoletja do leta 1945 vsekakor najpomembnejša fonda občin Borovnica in Vrhnika. Fond občine Borovnica od leta 1867 do leta 1945 je ohranjen v celoti, v fondu občine Vrhnika pa se je ohranila izredno bogata zbirka gradbenih zadev od leta 1867 do 1945 (načrti stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij, javnih zgradb, komunalnih naprav).

»Najobširnejše ohranjeno gradivo uprave sega v obdobje po letu 1945. Fonda Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana-okolica (1945—1955) in Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana (1955—1965) tudi za vrhniško območje nudita neizčrpno zakladnico virov za zgodovino obnove in socialistične graditve po osvoboditvi. Gradivo okrajev dopolnjuje kar 11 fondov krajevnih ljudskih odborov, ki so kot najnižji organi ljudske oblasti delovali od leta 1945 do 1952: Bevke (1945—1946), Blatna Brezovica (1945—1952), Brezovica (1945—1952), Breg (1945—1946), Dražica (1945—1952), Drenov grič-Ligojna (1945—1952), Podlipa-Smrečje (1945—1952), Stara Vrhnika (1945—1952), Verd (1945—1952), Vrhnika (1945—1952), in Zaplana (1945—1946). Upravno gradivo se nadaljuje v fondih Ljudskega odbora mestne občine Vrhnika (1952—1955), Občinskega odbora Borovnica (1952—1959), in Občinskega ljudskega odbora Vrhnika (1955—1961), ki prerašča v gradivo današnje Skupščine občine Vrhnika. Za proučevanje demografskega razvoja vsebuje precej podatkov tudi gradivo Matičnega urada Vrhnika od leta 1870 do 1959, zlasti ljudska štetja iz druge polovice 19. stoletja.

Pri proučevanju krajevne gospodarske in družbene zgodovine poleg upravnih fondov ne moremo mimo pomembnega gradiva s področja sodstva, gospodarstva, šolstva in društev. Spisi in listine Okrajnega sodišča Vrhnika so ohranjeni od leta 1856 do 1945. S področja gospodarstva je v celoti ohranjeno gradivo zadrug: Zadružna mlekarna Vrhnika (od ustanovitve leta 1904 do 1971) Kmetijske zadruge Vrhnika (1945—1954), Verd (1946-1956), Borovnica (1950—1951) in Blatna Brezovica (1916—1954), ter Živinorejska-selekcijska zadruga Vrhnika (1931—1946). Tudi gradivo osnovnih šol in njihovih podružnic je že shranjeno v arhivu: Janeza Mraka Vrhnika (1870—1954), Blatna Brezovica (1908—1946), Log-Zaplana (1920—1970), Zaplana (1899—1967), poleg tega pa še gradivo Vajenske šole za različne stroke Vrhnika (1910—1960). Do konca tega leta bo arhiv prevzel še preostalo gradivo delujočih in ukinjenih osnovnih šol.

Velik del arhivskega gradiva še vedno hranijo ustvarjalci in številni imetniki na terenu. Vsekakor bi bilo prav, da tudi to gradivo najde ustrezno varstvo v Blatni Brezovici. Arhiv ima v tem srednjeročnem obdobju v načrtu predviden prevzem gradiva s tistih področij, ki trenutno predstavljajo vrzel. Pri tem mislimo zlasti na gradivo delovnih organizacij po letu 1945, gradivo družbenopolitičnih organizacij in društev.

Na ta način bo arhivskemu gradivu kot delu kulturne dediščine zagotovljeno z zakonom določeno varstvo v najširšem pomenu besede. To pomeni tudi, da bo strokovno urejeno, tehnično opremljeno, opremljeno s pripomočki za uporabo, varnostno mikrofilmano ter nenazadnje konservirano in restavrirano. Vse to je predpogoj, da postane gradivo vse bolj dostopno za raziskovalne namene ter najrazličnejše potrebe družbe in občanov. Arhivska dejavnost kot del kulturne dejavnosti pa se bo lahko z arhivskimi razstavami, objavami najpomembnejših dokumentov ter z raziskovalnim delom o krajevni zgodovini še bolje vključevala v kulturna dogajanja v občini.

VLADIMIR ŽUMER
Zgodovinski arhiv
Ljubljana

Sprejem za kiparja

Ob novi kulturni pridobitvi v naši občini, leseni skulpturi Barjanca — Korakajočega moža, ki ga je v okviru 3. likovne kolonije Bistra 81 ustvaril kipar Tone Lapajne, je predsednik Občinske skupščine priredil sprejem za umetnika in vse, ki so pripomogli k postavitvi skulpture.

PROGRAM FILMSKEGA GLEDALIŠČA

OKTOBER

2. 10 »APOKALIPSA DANES«, ameriški vojni film — zlata palma v Cannesu 1979;
9. 10. »MESEC«, ameriška melodrama — film režiserja Bernarda Bertoluccia — Fest 80;
16. 10. »SONCE HIEN«, tunizijski film;
23. 10. »ZA NAJU DVA«, francoski krim. film — režija Claude Leloucha;
30. 10. »JEKLO«, ameriški akcijski film — socialna drama iz življenja gradbenih delavcev.

Teden filmov neuvrščenih držav

Pomen in vloga neuvrščenih držav sta vse bolj potreben dejavnik miru v svetu, razcepljenem v blokovskem tekmovanju za ekonomsko in vojaško prevlado.

Temelji, ki so jih zastavili Tito, Naser, Nehru in vrsta drugih državnikov so utrdili gibanje v silo, ki je nobena blokovsko usmerjena sila ne more več ovreči in zanikati njenega pomena. Minilo je dvajset let od prvega »sumitta« v Beogradu in letošnji oktober je mesec, ko z različnimi manifestacijami demonstriramo privrženost neuvrščenosti, edinemu resničnemu poroku za mir na svetu.

Na Vrhniki bo to Teden filmov neuvrščenih dežel. Skromen izbor filmov afriških kinematografij nam bo približal svet, ki ga kljub deklarirani pripadnosti vse premalo poznamo. V zaostrenih pogojih gospodarske stabilizacije imajo filmski uvozniki po sili razmer vse premalo posluha in možnosti za uvoz in več in boljših filmov iz neuvrščenih držav. Izbrali smo filme:

VOJNA ZA ČRNO ZLATO (Maroko) — četrtek 15. 10. ob 20. uri — nedelja 18. 10. ob 10. uri
ČRNOBELO V BARVAH (Slonokoščena obala) — petek 16. 10. ob 17. uri — nedelja 18. 10. ob 20. uri
SONCE HIJEN (Tunis) — petek 16. 10. ob 20. uri
LEILA IN OSTALE (Alžir) — sobota 17. 10. ob 20. uri

Pred nedavnim je skupina vojakov iz kasarne Ivan Cankar na Vrhniki obiskala Postojnsko jamo; izlet so organizirali v okviru programa kulturno-zabavnih prireditev za pripadnike JLA. Postojnska jama je ena najlepših turističnih točk v Jugoslaviji, zato je bil ta izlet za večino udeležencev posebno doživetje, saj so jo videli prvič.
Slika, ki so jo ujeli v objektiv pred vhodom, bo vsem prav gotovo drag spomin na dneve v vojaški suknji.
M. A.

Program kulturnih petkov v mesecih september, oktober, november, december 1981

September:
25. 9. 81: G. Donizzetti »Don Pasquale«, opera v koncertni obliki

Oktober:
od 15. do 18.10. Teden filmov neuvrščenih držav in manj znanih kinematografij
23. 10.: Koncert MPZ S. Kosovel iz Ajdovščine

November:
13. 11.: Koncert Logaškega okteta
27. 11.: Gledališka predstava

December:
11. 12. Gled. predstava »Jakob Ruda«, I. Cankar — Gledališče Tone Čufar Jesenice

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA:

Allgeier R.: Tako zdravimo arteriosklerozo
Bebler A.: Razorožitev
Bradaškja R.: Revolucionar Miro
Broz J.: Zbrana dela. IX. X.
Dolinar F.: Pripravništvo v teoriji in praksi
Garms H.: Živalstvo Evrope
Grličkov A.: Sodobni svet in socializem
Judež M.: Klasično in sodobno vinarstvo
Kališnik M.: Navodila za vaje iz eistologije z embriologijo
Lavrač I.: Medrepubliški model jugoslovanskega gospodarstva
Leonardis S.: Komunikacijska vezja
Mrmak I.: Vzgojnoizobraževalni sistem v združenem delu
Mulej M.: O novem jug. modelu družbene integracije
Musa K.: Arbitraža v organizacijah združenega dela
Polič R.: Gornje Laze
Požarnik H.: Umetnost staranja
Prosen M.: Orientiranje v naravi
Rezija, jezik zemlje, jezik kruha
Samoupravni splošni akti
SLO in družbena samozaščita v TOZD in krajevni skupnosti
Sočan L.: Osnove selektivne razvojne politike

LEPOSLOVJE:

Mladinsko:
Grabeljšek K.: Moje akcije
Ingolič A.: Ptiček brez kljunčka
Luger-P. A.: Leteča hišica
Makarovič: S.: Gal v galeriji
Milčinski F.: Butalci
Pregl S.: Juha cviluha
Sitar S.: Pozor! Televizor gori!
Snoj J.: Avtomoto mravlje

Za odrasle:
Bor M.: Odloženi I. II.
Forstnerič F.: Ljubstava
Kleč M.: Tavla
Samec J.: Sen morja
Zlobec J.: Udarci, udarci

Prevodi:
Chiara P.: Škofova spalnica
Nizami G.: Sedem zgodb sedmih princes
Remarque E. M.: Na zahodu nič novega
Vežinov P.: Ponoči z belimi konji

4. SEPTEMBER — BESEDE PAVLA MRAKA NA OTVORITVI

Ob otvoritvi »Barjanca« — korakajočega moža

Barjanec je postal naš sosed, del vrhniškega ambienta in obenem tudi pričevanje razmišljanj in želja v letu, ko praznujemo 40 let vstaje. Delavci LIKO Vrhnika so omogočili, da je kipar Lapajne lahko realiziral svojo prvo figuralno skulpturo. S skulpturo pa je izpovedal nov kamen v mozaiku, katerega ustvarja z delom, ki ga zapisuje v slovenski likovni umetnosti. Barjanca predstavljamo večer pred dnevom ko bo osrednja proslava 40-letnice vstaje v naši občini. Kultura je bila sestavni del te revolucije in nujno duhovno odzivanje. Nikoli kasneje ni bilo delo kulturnikov tako vtkano v dogajanje kot prav v času NOB. Tako veliko razumevanje in sodelovanje ter povezave bi si samo ponovno želeli. Ta skulptura je delo avtorja z izredno poštenim odnosom do dela, se pravi do ustvarjanja. Ustvarjalna resnica resnica brez kompromisov in sprenevedanj je njegova stalnica. Lapajne pozna umetniška iskanja v svetu, vendar ima moč, da na poti ustvarjalne resnice hodi iz svojega bistva. Zrela dela so izrazito avtorska, vendar tako izpovedana, da so vsem dostopna v razumevanju, oziroma imajo svojstveno univerzialnost in enkratnost. Med redke kraje, kjer se je Lapajne predstavil samostojno, se je Vrhnika uvrstila že leta 1977 z razstavo lesenih kipov — edinstvenega ciklusa v slovenskem kiparstvu. Lapajne je leta 1978 in 1979 začel delati v barjanski zemlji. Prva javna predstavitev je bila 9. maja 1979. na Vrhniki. Svojo umetniško izpoved je mnogokrat plastno podal v razstavi, ki razloži njegov koncept — zemlja — barje (na katerem je avtor rojen), je mati in domovina. To je njegova izpoved. Ljudi — barjance upodablja v svojem umetniškem opusu. O slikah iz zemlje se na kratko težko kaj pove. Potrebno jih je videti. V galeriji DOMa je pripravljena razstava slik iz barjanske zemlje. Lapajne izredno dobro obvlada les, les ki se stoletja uporablja v naših krajih, na tisoče načinov in za vse potrebe. Del tega je z izredno močjo in prvinsko izraznostjo sposoben narediti Lapajne. Elemente kmečke arhitekture je Lapajne uporabil in izdelal ciklus lesenih figur. Prva realizirana kot skulptura za zunanji ambient je prav Barjanec. Sinteza nekdanjih strktur in svojevrstnega oblikovanja figure. Upodobitev hodulj — koraka iz hrastovih tramov kot so v kozolcu. Barjanec ima v sebi tudi svojstveno moč, upornost in kljubovanje. Avtor ga je zasnoval in naredil tako kot je čutil. Pei Lapajnetu se stvari ne naročajo. Samo če čuti dovolj moči v sebi — dela, drugače pač pri njem ne gre. Trda in huda je bila življenjska izkušnja, vendar trmasto ostaja na svoji poti.

Skulptura simbolizira upornost in zraščenost ljudi z zemljo — ki je domovina in mati (Barje avtorju simbolizira domovino). Barje je avtorju obenem tudi prostor svetovnega prostora ljudi, katere avtor pozna in oblikuje iz svojega poznavanja življenja. Avtor gradi tako svoja sporočila. Barjanec obenem simbolizira upornost ki je vodila naše narode v boj in revolucijo. Težo evolucije so nosili tisoči ljudi brez imen, ljudje, ki tudi danes nosijo breme revolucije. Barjanec pomeni tudi resnico, da se tradicija NOB in revolucije ohranja z vsakodnevnim razreševanjem perečih družbenih nalog, ki opravljene pomenijo skupen jutri vseh. Začetek tega jutri je bil podan v izhodišču — revolucije. Tradicijo revolucije je potrebno gojiti za generacije ki prihajajo. Kajti te so važne za prihodnost. Za prihodnost pa je nujno iz zunanjega videza dogajanje revolucije (datumi, bitke, zmage, zasedanja, obletnice) poudariti človeka, kajti ta je zmagal v NOB in ta vodi revolucijo po poti napredka z izredno pomembnimi notranjimi zgibi, ki vodijo in ohranjajo najplemenitejše tudi danes.

Barjanec — krajevno vezan na Barje (velik del naše občine leži na Barju), je obenem korakajoči mož, tisti iz NOB in tisti od danes za jutri. Simbol in podoba poštenosti, prijateljstva in človekoljubnosti, boja proti krivici in zatiranju, spoštovanje do dela, spoštovanje človeka, predanosti narodu in domovini, velikemu tovarištvu in delovskemu razredu. Skulptura povzema simbolno tudi premišljevanje in dogajanje leta 1981 in pristno in spontano želi biti pomnik teh naporov.

Težko bi našteval vse tiste, ki so nam pomagali, da lahko danes stojimo ob kipu. Del zahvale bi šel vsem, ki so v teh deh mesecih, ko je nastajal bili za trenutek ob njem. S pozdravom, s vprašanjem, v pogovoru, v igri, v pesmi, v vseh srečanjih, ko dogajala edinstvena »forma viva«. Stik z avtorjem je bil tako pristen, da upravičeno trdi, da še ni imel takega delovišča v letih kar ustvarja, prav zaradi dobrega stika z okolico. Vrhničani so ga sprejeli medse v tem poletju in tako je kip tudi pričevanje temu velikemu prijateljstvu. Mnogi prijatelji iz vseh koncev so prišli na Vrhniko v tem poletju, na pogovor ob skulpturi. Tudi njihova pomoč, ki pomeni pritrditev naporov je del tega kipa.

V tem letu je dopolnjenih tudi pet let od stoletnice rojstva Ivana Cankarja. Takrat smo začeli s programom, katerega delček je dopolnjen danes. Zveza kulturnih organizacij je nastala iz naporov akcije ČLOVEK — DELO — KULTURA in ob tem kipu je tudi del teh naporov. Vrhnika se je utrdila kot svojstveno in zanimivo kulturno središče na pragu Ljubljane.

Vrhniški košarkarji so se začeli pripravljati na novo sezono

Vrhniški košarkarji, člani druge slovenske košarkarske lige, so zaključili lansko tekmovalno sezono na skromnem osmem mestu. Tako bodo tudi naslednjo sezono nastopili v ligi, slabše ekipe pa bodo morale potrditi svojo kvaliteto na kvalifikacijah za obstanek v družbi najboljših.

S pripravami na novo sezono so začeli dosti prej, kot da so jih lanskoletne izkušnje dodobra izučile. Ničesar ne želijo prepustiti slučaju.

»Če povzamemo preteklo sezono,« pravi njihov trener Drago Đedović, »lahko rečem, da sem le delno zadovoljen. Zadovoljen zato, ker je moštvo, po večletnem zastoju v tem rangu tekmovanja, dobilo prepotrebno izkušnjo. Prav tako sem zadovoljen s tem, da smo uvedli kontinuirani trening in določeno vlogo vsakega posameznika v igri. Prednost smo dajali telesnim pripravam, individualne so bile zapostavljene.

Kar se pa tiče rezultatov, nam je šlo veliko slabše. Načrtovali smo kako peto mesto, a smo zaradi spleta različnih okoliščin končali na skromnem osmem.

Ko govori o »spletu različnih okoliščin,« misli trener Đedović predvsem na neizkušenost svojega moštva. Tri tekme so izgubili s pol koša razlike, dve pa z enim. Moštvo ni niti enega nasprotnika dvakrat premagalo, čeprav je bilo objektivno gledano, boljše. Še en zanimiv podatek: proti prvim petim so Vrhničani štirikrat zmagali, kar še pomeni, da so kvalitetni. Na uvrstitev so vplivale subjektivne okoliščine.

Letos ne želijo ponoviti lanskoletne napake. Trener je fante zbral tri mesece pred začetkom tekmovanja, da bi skupaj odstranili kamne spotike iz prejšnje sezone. Trenirajo v stilu pravih atletov. Dnevno pretečejo tudi do dvajset kilometrov, da bi si pridobili vzdržljivost.

Nameravajo iti tudi na desetdnevne priprave v počitniški dom IUV v Beli križ pri Piranu.

»Uprava je odločila, da gre na priprave petindvajset košarkarjev,« je nadaljeval Đedović. »Želimo, da se znajdejo skupaj seniorji, perspektivni mladinci in celo nadarjeni kadeti. Trenirali bomo dvakrat na dan, s posebnim poudarkom na psihofizičnih pripravah, individualni tehniki in taktiki igre. Nameravano odigrati tudi nekaj prijateljskih tekem. Tu mislimo najprej na Koper in Piran, za zaključek priprav pa bodo gostovali veterani Vrhnike, tisto moštvo, ki je nastopilo v Drugi zvezni košarkarski ligi — zahod. Da so se resno lotili priprav, dokazuje tudi podatek, da so se dogovorili s Tonetom Gantarjem in Dušanom de Glerijo, da se bosta vključila v najboljši sestav, če bo to potrebno.

Med košarkarji Vrhnike, ki bodo potovali na priprave v Beli križ, so tudi nova imena. V prehodnem obdobju so k Vrhniki pristopili Matjaž Knaus (Rudar-Trbovlje), Jože Podržaj (Mirna na Dolenjskem), Dragan Baltić (Elektrostroj-Ruma) in Dani Peček (Slovan-Ljubljana). Razen tega se je s služenja vojaškega roka vrnil Knapič, iz ZDA pa se je s študija vrnil Furlan.

Tako imamo trenutno precej močno ekipo. Posebno smo veseli okrepitev, ker so to košarkarji, ki nam bodo še kako osvežili igro. Kar se pa tiče uvrstitve, je še prezgodaj govoriti, težko je napovedati, za katero mesto se bomo borili. Že prva kola bodo jasno pokazala vrednost posameznega moštva v naši ligi.

V našem petletnem načrtu je letošnja sezona prehodna. Šele 1983. leta pričakujemo, da bo sedanje moštvo doseglo zrelost. Tedaj bomo mogli pričakovati tudi vrhunske rezultate. Če pa se bo pokazala priložnost že letos, zakaj je ne bi izkoristili?« je končal trener Vrhničanov Drago Đedović.

Tu so imena košarkarjev, ki so potovali na priprave v Beli križ: Pahor Vlado, Fefer Borut, Nagode Jože, Lipovec Andrej, Bizjak Miro, Podržaj Jože, Knaus Matjaž, Furlan Miha, Vrbančič Andrej, Knapič Brane, Baltić Dragan, Peček Jani; mladinci: Bertok Jure, Bole Boris, Petrič Marjan, Prebil Robert, Nikolavčič Karli, Petkovšek Matjaž, Turšič Tone, Dobrovoljc Dušan, Mole Lado; kadeti: Kukec Grega, Škof Peter, Ogrin Borut, Ogrin Milan.

MOMIR AVSIĆ

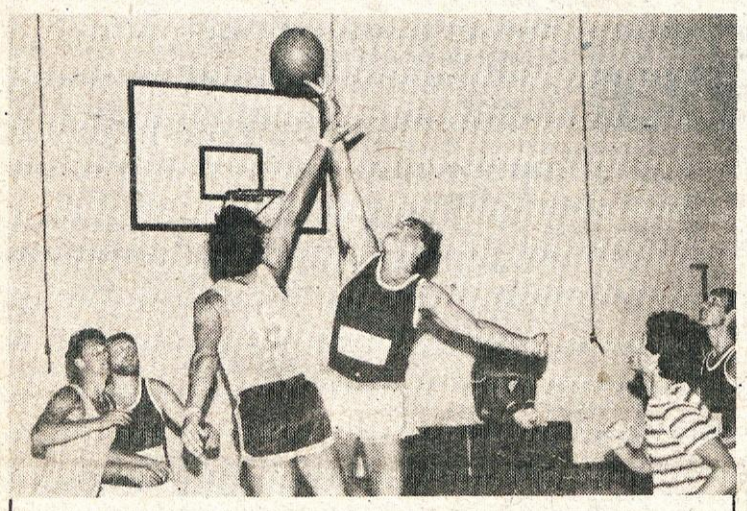

Vrhniški košarkarji so že zaključili del priprav v Belem križu, v počitniškem domu IUV. Sedaj so se vrnili v svojo »bazo« na Vrhniki.

Kot so načrtovali, so se intenzivno fizično pripravljali, izpopolnili so tudi individualno tehniko in elemente taktične igre. Trenirali so dvakrat na dan, in sicer dopoldne fizične priprave, popoldne pa v dvorani v Piranu. Ob koncu priprav so v Piranu odigrali še tekmo z veterani Vrhnike.

Marjan in Tone Gantar, De Gleria, Đedović, Lomšek, Gorenc in Muha so bili boljši od svojih mlajših kolegov in so jih premagali z osmimi točkami razlike.

Posebno dobro sta igrala Tone Gantar in De Gleria. To je za trenerja Đedovića seveda velika vzpodbuda, saj lahko še bolj z gotovostjo računa na pomoč teh dveh odličnih košarkarjev.

M. A.

Šentjošt prvi

Marljivi športni delavci KS Sinja gorica so s pomočjo KS Bistra, Ligojna in Šentjošt organizirali turnir v malem nogometu.

Favorit je bila Sinja gorica, a ji je spodletelo že na štartu. Porazil jih je Šentjošt (0:1), tako da so izgubili možnost borbe za pehar.

Ravno Šentjošt je presenetil z dobro igro in osvojil prvo mesto.

Najboljši strelec na turnirju je bil Vojko Ržek s sedmimi zadetki, za najboljšega nogometaša pa so proglasili Andreja Ogrina (Ligojna), kadeta NK Usnjar, Vrhnika.

Rezultati: Bistra : Ligojna 6:0, Sinja gorica : Šentjošt 0:1; za tretje mesto: Sinja gorica : Ligojna 12:1; prvo mesto: Bistra : Šentjošt 4:6.

M. A.

OBVESTILO

Partizan iz Borovnice organizira v nedeljo, 18. oktobra, ob 10. uri polževe kolesarske dirke in vlečenje vrvi pred novo pošto v Borovnici. Ekipa za vleko vrvi šteje 6 tekmovalcev in 2 rezervi.

Vabimo vaške ekipe, športne in rekreativne skupine in moštva iz drugih krajevnih skupnosti, da se preizkusijo, kdo je močnejši.

Prijave pol ure pred tekmovanjem.

ŠD Partizan Borovnica

ZTKO Vrhnika prosi vse klube, društva in ostale zainteresirane skupine, da pošljejo termine, kdaj bi radi imeli vadbo v telovadnicah na Vrhniki, Dragomeru in Borovnici, na naslov ZTKO Vrhnika, Tržaška 9, ali po telefonu 751-484 (tov. Šefranu). Termine naj oddajo najkasneje do 30. 9. 1981.

ZTKO

Tekmovanje rezervnih starešin

Rezervni vojaški starešine so imeli ob otvoritvi spominske plošče na Jesenovcu tekmovanje. Tekmovalo je 7 ekip, prvo mesto pa je zasedla ekipa Dragomera z 209 točkami (Božič, Perko in Hiti), druga je bila ekipa iz KO Vrhnika I s 195 točkami (Jereb, Zmjec, in Per), tretja pa njihova druga ekipa s 192 točkami (Sajovic, Knapič, Orešnik).

F. K.

Množično na sindikalne igre

Občinski sindikalni svet in ZTKO Vrhnika organizirata sindikalne igre delavcev TOZD občine Vrhnike. Igre bo organizirala in vodila Zveza telesnokulturnih organizacij. Delovni tovariši bodo tekmovali v sledečih panogah:

1. mali nogomet,
2. streljanje,
3. šah,
4. balinanje,
5. kegljanje.

Zaželjeno je, da bi temeljne organizacije in skupnosti prijavile ekipe v vseh panogah, s tem bi dosegli osnovni cilj sindikalnih iger — množičnost. Pogoji in roki prijav so dostavljeni vsem osnovnim organizacijam zveze sindikatov.

Udeležite se iger v čim večjem številu, saj ravno delavske igre ustvarjajo prijateljske vezi, tovariške odnose, kar mora biti prva stvar med delavci v TOZD!

ZTKO in OS ZS Vrhnika

ŠAHOVSKE VESTI

Hitropotezni turnir:

Po dvomesečni prekinitvi je bil 6. septembra hitropotezni turnir za september, na katerem je sodelovalo 18 šahistov.

Doseženi so naslednji rezultati:

Leon Gostiša 17; Justin Matjaž 13,5; Brkič Zoran in Gruden Andraž 11,5 točke, itd.

Obvestilo

Šahovsko društvo Vrhnika bo 12. 10. 1981 ob 17. uri v prostorih ŠD Vrhnika priredilo šahovsko prvenstvo društva za leto 1981. Vse ljubitelje šahovske igre vabijo, da se prvenstva udeleže.

M. STANKOVIĆ

Usnjar je odigral prve tekme

Po dokončnem sprejemu selekcije NK Usnjar v tekmovalni sistem, sta začeli članska in mladinska ekipa priprave na tekmovanja. Čas za priprave je bil kratek, in to avgusta v času dopustov, kar je vplivalo, da priprave niso bile izpeljane tako, kot so bile predvidene. To se je odrazilo tudi v rezultatih prvih tekem, še posebno pri članski ekipi.

Prvenstvo se je začelo 30. avgusta. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Članska ekipa:
Usnjar — Bela krajina 0:1
Litija — Usnjar 3:0
Usnjar — Vozila 1:1

Mladinska ekipa:
Usnjar — Bela krajina 2:0
Litija — Usnjar 2:2
Usnjar — Triglav 0:3

Kadetska ekipa:
Borovnica — Usnjar 0:2
Usnjar — Medvode 4:5.

V nadaljevanju prvenstva Usnjar igra z naslednjimi klubi:

Članska ekipa:

Usnjar — Tabor 4. 10. 81
Domžale — Usnjar 11. 10. 81
Usnjar — Jesenice 18. 10. 81
Elan — Usnjar 25. 10. 81
Usnjar — Piran 8. 11. 81

mladinska ekipa:

Usnjar — Hrastnik 4. 10. 81
Domžale — Usnjar 11. 10. 81
Usnjar — Jesenice 18. 10. 81
Elan — Usnjar 25. 10. 81
Usnjar — Alples 8. 11. 81

kadetska ekipa:

Usnjar — Ljubljana 26. 9. 81
Svoboda — Usnjar 3. 10. 81
Usnjar — Slovan 17. 10. 81
Olimpija — Usnjar 24. 10. 81
Usnjar — Slavija 31. 10. 81.

Kadetska ekipa iz Borovnice bo vse tekme v jesenski sezoni odigrala na igrišču Usnjarja na Vrhniki zaradi popravila igrišča v Borovnici.

Obveščamo učence od IV. do VIII. razreda, da se še lahko vključijo v II, in I. selekcijo, ki sta že začeli redno trenirati.

RATOMIR VIDENOVIĆ

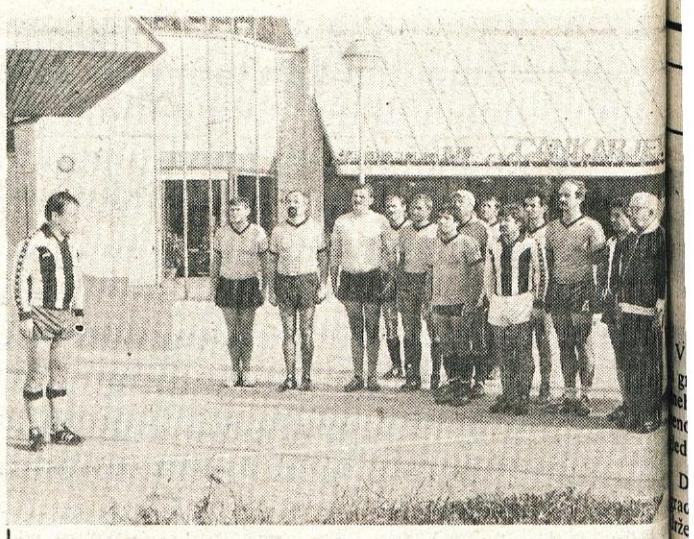

Prijateljem v spomin

Vsako leto se v začetku septembra zberejo veterani Usnjar, da bi se na skromni svečanosti spomnili svo padlih in umrlih tovarišev. Tudi letos je bilo tako. Polo so venec na spominsko ploščo pred dvorano TVD Pa zan na Vrhniki in se spomnili tovarišev z enominutn molkom.

Po tej kratki svečanosti so črno-beli in oranžni odigrali gometno tekmo. Zmagali so oranžni z rezultatom 2:1 (2:

Strelec za črno-bele je bil Mladenović, za nasprotnike pa vešković.

Da pa je bilo vse v »veteranskem stilu«, je bil sodnik najs rejši član NK Usnjar, 65-letni Kukec.

MOMIR ARS

Plavalni »trimček«

ZTKO občine Vrhnika je organizirala trimsko plavanje za vs rosti v okviru množične športne rekreacije delovnih ljudi ške občine.

Akcije se je udeležilo več kot sto ljubiteljev tovrstne rekreacije. Zbrali so se ob vrhniškem bazenu. Dolžina proge, ki so jo morali preplavati, je bila seveda odvisna od starosti.

Do petnajstega leta so morali preplavati štiri dolžine bazena (200 m), od 15. do 25. leta 400 m, od 25. do 35. leta 300 m.

Rekreativci, starejši od 35 let, pa so morali preplavati 2

Ta trimska akcija je bila verjanje fizičnih sposob obenem pa je vključena v gram aktivnosti za dod priznanja ZTKO občine Vrh

Še en zanimiv podatek mlajši udeleženec je bil mletni Krištof Jerina, najst pa tekmovalka, enainpetd letna Iva Pečar.

Košarka za prehodni poka

ZTKO Vrhnika in ŠD Blatna Brezovica organizirata je ski del tekmovanja v košarki za prehodni pokal ZTKO. nir bo 10. in 11. oktobra v Blatni Brezovici, v slučaju bega vremena pa v telovadnici OŠ Ivan Cankar na Vrh

Želja ZTKO in soorganizatorja ŠD Blatna Brezovica je, da bi sodelovale vse krajevne skupnosti. Prijavite se v čim večjem številu in tako izkažite priznanje marljivim organizatorjem! Prijave pošljite na ZTKO Vrh prijavite pa se lahko tudi po fonu, 751-484 (tov. Šefran

Povemo lahko tudi to, da jedačo in pijačo poskrbljen

ZTKO Vrh

Kolesarji na planinski preizkušnji

ZTKO vrhniške občine, in sicer športni delavci kolesarske sekcije pri Partizanu, so organizirali planinske dirke na relaciji Vrhnika—Zaplana. Kolesarsko sekcijo vodi predani povojni kolesarski as Karel Štirn.

Steza je bila dolga osem kilometrov in sodi med težje tovrstne Štart je bil pred Domom JLA na Vrhniki, potem so po cesti proti Logatcu peljali do odcepa za Zaplano. Cilj je bil pred gostilno »Mesec« na Zaplani.

Čeprav je bil delovni dan, je prišlo na štart 93 tekmovalcev, od tega tudi dve ženski. Na dirki so razen domačinov nastopili tudi kolesarji iz Ljubljane, Kranja, Horjula, Grosuplja in Smlednika.

Presenetil je mladi Tadej Šircelj (Astra) z izredno vožnjo in z zmago v svoji starostni skupini in tudi v končni uvrstitvi. V skupini osmih kolesarjev je bil najboljši in je za dolžino kolesa prehitel drugouvrščenega.

V kategoriji seniorjev (18 do 35 let), kjer smo pričakovali najhujše boje, je Simon Pavlik (Astra) prepričljivo osvojil prvo mesto z devetimi sekundami prednosti pred drugouvrščenim Božovičem (Kranj).

Še en zanimiv podatek. Na planinski preizkušnji sta nastopili tudi dve tekmovalki. Organizator ju je razporedil v skupino veteranov nad 55 let. Z zelo dobro vožnjo sta osvojili drugo in tretje mesto, kar je prav gotovo uspeh, če upoštevamo, da je kolesarstvo »lepšega spola« na Vrhniki šele v povojih.

Še nekaj besed o organizaciji.

Mirno lahko rečemo, da so organizatorji naredili izpit. Posebno razveseljivo je dejstvo, da je radarska služba pod vodstvom Toneta Feferja svoje delo opravila neoporečno. To je dokaz več, da bodo imela kolesarska tekmovanja tudi v prihodnje marljive organizatorje.

Morda se bo vrnil »zlati vek« vrhniškega kolesarjenja!

Rezultati:

Mlajši mladinci (do 16 let): 1. Tadej Šircelj (Astra) 17,46, 2. Drago Lah (Rog) 17,47, 3. Robert Pintarič (Astra) 17,47, 4. Brane Igrinovič (Astra) 17,47, ... 11. Trampuž (Vrhnika) nema vremena, 13. Grom Robi (Vrhnika) 22,00, 14. Grom Andraž (Vrhnika) 22,39, Petkovšek (Vrhnika) 23,59, 21. Gabrovšek (Vrhnika) 28,30.

Starejši mladinci: (16 do 18 let): 1. Vlado Alam (Sava-Kranj) 17,46, 2. Polde Korpič (Horjul) 18,05, 3. Istok Škof (Horjul) 19,08, 4. Tomaž Grom (Vrhnika) 22,00 itd.

Seniorji — rekreativci (18 do 35 let): 1. Simon Pavlik (Astra) 17,46, 2. Božović Miloš (Kranj) 17,55, 3. Jože Dovžan (Rog-Franek) 17,59, 4. Janez Vidovič J. Štucin-Kranj) 19,00, 6. Ratković 19,12, 8. Jakopič 20,10, 12 Tomažin 21.47, 14—15. Grom Janez 21,50, 18. Grom Marjan 22,30, 19. Pivk 22,42, 21. Krašovec 24,03, 22. Jereb 25,05, 23. Vičič 25,35, 25. Šalamon 28,40, 26. Novak 30,08.

Veterani (36 do 45 let): 1. Jože Hafner 18,00, 2. Jože Gliha (Rog-Franek) 18,20, 3. Milan Frelih (J. Štucin — Kranj) 18,30, 4. Martin Lenarčić (Partizan-Vič) 19.54, ... 8. Gabrovšek 22.00 11. Oblak 22,16, 13. Janez Grom 23,46, 14. Miklavčič 24,08, 15. Vogrinc 24,20, 16. Bogdan Grom 24,37, 17. Langenvalter 25,00, 19. Suhadolnik 25,22, 21. Sajovic 25,40, 23. Dević 36,00.

Veterani (46 do 55 let): 1. Tone Fornezi-Tof (Rog-Franek) 20,50, 2. Miro Dvoržak (Rog-Franek) 22.00, 3. Slavko Jenko (Partizan-Smlednik) 22,50, 4. Jože Kastelic (Partizan-Vič) 23,04, itd.

Veterani nad 55 let in tekmovalki: 1. Milan Žirovnik (Rog-Franek) 25,06, 2. Marinka Zajc (Rog-Franek) 27,30, 3. Marjanka Kokalj (Rog-Franek) 27,50, 4. Franc Mugerle (Rog-Franek) 29,59, itd.

MOMIR ARSIĆ

Zmagovalcu dirke je izročil pokal Karel Štirn.

OPOZORILO OBČANOM

Tehnični pregledi in uporabna dovoljenja za stanovanjske hiše

V skladu s 54. členom zakona o graditvi objektov mora vsak investitor, gradi stanovanjsko hišo, hlev, gospodarsko poslopje, garažo itd., v 8 eh po končani gradnji zahtevati pri organu, ki je izdal lokacijsko in gradno dovoljenje, da se mu na novozgrajenem objektu opravi tehnični pre- ed in izda uporabno dovoljenje.

Določilo zakona velja enako za družbene objekte in za objekte, ki jih rade občani v lastni režiji. Pri tem ugotavljamo, da se zakonskih določil rže samo investitorji družbenih gradenj, medtem ko za objekte civilno ravnih oseb skoraj ni vlog za izdajo uporabnih dovoljenj.

O tem problemu je razpravljal Izvršni svet Skupščine občine Vrhnika in prejel sklep, da mora gradbena inšpekcija pri Medobčinskem inšpektoratu popisati vse vseljene objekte civilno pravnih oseb, ki so vseljeni brez porabnih dovoljenj. Nadaljnji postopek se bo izvajal skladno z zakonom graditvi objektov.

Tehnični pregled objekta opravi organ, ki je izdal gradbeno dovoljenje. nvestitor je dolžan pred vselitvijo oz. 8 dni po dokončanju objekta, pravni organ zaprositi za tehnični pregled. Upravni organ imenuje komijo za tehnični pregled. Zahteva za tehnični pregled mora vsebovati:

1. Ime in vrsto objekta, kraj graditve, številko in datum lokacijskega in gradbenega dovoljenja z označbo organa, ki ju je izdal, ime organizacije, ki je objekt zgradila, oziroma vgradila napeljave ali dobavila opremo in naprave in ime OZD, ki je izdelala tehnično dokumentacijo.
2. V zahtevi morajo biti navedeni dokazi, potrdila, certifikati, atesti, komisijski zapisniki in druga dokazila o kvaliteti vgrajenih naprav, napeljav, opreme in materijala, o doseženih parametrih tehnološkega procesa, o opravljenih preiskavah konstrukcijskih elementov, o pregledih in merjenjih vodovodnih, ogrevalnih, električnih in drugih napeljav, o preiskusu pravilnega delovanja naprav in opreme, o upoštevanju predpisov sanitarne varnosti, varstva pri delu in varstva pred požarom ter dokazi o izpolnitvi drugih pogojev, ki so bili predpisani na podlagi 19. člena tega zakona.

Za civilnopravne graditelje oz. za gradnje v lastni režiji stanovanjskih in drugih objektov se smiselno uporablja samo prva zgoraj navedena točka ter priloži potrdilo dimnikarskega podjetja o pregledu kurilnih naprav.

Obvestilo o datumu in času tehničnega pregleda pošlje investitorju upravni organ 8 dni pred tehničnim pregledom.

ODDELEK ZA GOSPODARSTVO
IN FINANCE

AVTOMONTAŽA« LJUBLJANA
TOZD KOVINARSKA VRHNIKA,
PARTIZANSKI TABOR 1

Objavlja naslednja prosta dela in naloge:
1. 2. NK delavca za priučitev kovinske stroke — kovinostrugar,
2. 1 PK proiz. delavko ključavničarske stroke ter občasno opravljanje del in delovnih nalog v družbeni prehrani,
3. 4 KV proizvodne delavce ključavničarje z znanjem varjenja,
4. 1 PK proizvodnega delavca ključavničarja — priučen,
5. 6 KV proizvodnih delavcev varilcev,
6. 1 KV delavca na vzdrževanju — električarja,
7. 2 NK delavca za priučitev kovinske stroke — ključavničarske.

Pod tč. 1. delo v dveh izmenah.
Pod tč. 2. zaposlitev ženske.
Pod tč. 3., 5. in 6. zahtevana izobrazba KV ustrezne smeri.
Poskusno delo traja: za dela in naloge pod tč. 3., 5. in 6. 60 dni, za ostala dela 45 dni.
Stanovanje ni zagotovljeno.
Pismene prijave morajo kandidati skupno z dokazili o strokovni predložitvi v roku 20 dni od objave komisiji za delovna razmerja TOZD KOVINARSKA VRHNIKA, Partizanski tabor št. 1.
Kandidati bodo o rezultatih obveščeni v roku 30 dni od datuma objave.

Prednostna lista za dodelitev stanovanj

Samoupravna stanovanjska skupnost Vrhnika objavlja prednostno listo za dodelitev stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu občine Vrhnika, v stanovanjskem bloku S-5 na Klisu na Vrhniki.

Vrst. red	Priimek in ime	Naslov	Štev. točk	Štev. druž. članov	x sobno stanovanje
1.	Jusić Sabahata	Verd 168	182	4	trisobno
2.	Lulić Zumreta	Verd 168	167	3	dvosobno
3.	Peklaj Magda	Drenov gr. 28	151	2+1	enosobno
4.	Ibrahimović Salkan	Opekarska 23	150	4	trisobno
5.	Kraljič Cvetka	Verd 100	145	3	dvosobno
6.	Hušidič Husnijà	Stara c. 2	140	4	trisobno
7.	Nađ Zdenka	Gradišče 8	138	3	dvosobno
8.	Đalič Jelica	Verd 100	137	3	dvosobno
9.	Vidov Ravnikar Giana	Mrakova 9	136	2	enosobno
10.	Perc Josip	Dol 29	135	5	trisobno
11.	Dormiš Janja	Klis C-2	128	3	dvosobno
12.	Cvijanović Dragojla	Verd 100	122	2	(1) garsonjera
13.	Armič Marija	Log 112	121	2	(1) garsonjera
14.	Pivk Marta	Stara c. 27	119	3	dvosobno
15.	Petelin Janja	Klis 14	118	2	(1) garsonjera
16.	Debevec Tone	Borovnica 125	117	2	enosobno
17.	Ramić Čazim	Verd 31	110	4	trisobno
18.	Ilić Borislava	Verd 63 B	106	3	dvosobno
19.	Dolničar Metka	Breg 14	102	4	trisobno
20.	Hren Jože	Ljubljanska 31	101	3	dvosobno
21.	Gović Zdenka	Sternenova 31	97	2	(1) garsonjera
22.	Prijatelj Vojko	Ljubljanska 12	86	4	trisobno

Po planu Samoupravne stanovanjske skupnosti Vrhnika za leto 1981 se v stanovanjskem bloku S-5 na Vrhniki predvideva nakup 2 garsonjer, 2 enosobnih, 3 dvosobnih in 5 trisobnih stanovanj. Ker je nakup stanovanj odvisen od realizacije finančnega načrta in cene m² stanovanja, je Izvršilni odbor sklenil, da bo o razdelitvi stanovanj sklepal v mesecu novembru, ko bodo znane finančne možnosti in končna cena stanovanj v navedenem stanovanjskem bloku.

O svojem sklepu bo pismeno obvestil kandidate.

Prednostna lista za dodelitev stanovanj v družbeni lasti, s katerimi razpolaga Samoupravna stanovanjska skupnost Vrhnika (stara stanovanja)

Vrst. red	Priimek in ime	Naslov	Štev. točk	Število družinskih članov
1.	Vuleta Nada	Verd 36	178	2
2.	Valentič Jože	Hrib 3	155	1
3.	Jeranče Jože	Idrijska 35	149	1
4.	Kogovšek Amalija	S-2	145	2
5.	Debevc Stane	Borovnica 125	119	2
6.	Gorjanc Marjeta	Opekarska 23	117	1
7.	Grimšič Bernarda	Borovnica 302	108	3
8.	Ribarski Samuil	Borovnica 150	102	3
9.	Lovrekovič Milan	Borovnica 300	101	2
10.	Dreškovič Igbala	Verd 100	90	2
11.	Žarevac Dragiša	Ob potoku 19	82	4

Stanovanja po tej listi se bodo dodeljevala po vrstnem redu, ko bodo na razpolago.

Na razporeditev se lahko kandidati pritožijo v roku 15 dni po objavi, na skupščino Samoupravne stanovanjske skupnosti Vrhnika.

IZVRŠNI ODBOR SSS:
Marcel Turk

VZGOJA IN PREVENTIVA
V CESTNEM PROMETU

Ne sanjaj na cesti

Voznik avtomobila pelje po cesti in ko je tik pred prehodom za pešce, nenadoma nekdo skoči na prehod, in le dobre zavore mu ohranijo celo kožo. »Kaj misli, da je sam na cesti?« besni voznik, pešec pa mu pokaže, da je voznik tisti, ki naj pazi in če je mogoče ali ne, mora ustaviti pred prehodom in spustiti pešca mimo. Voznik pelje naprej in ko ni nikjer »žive duše« in tudi prehoda ne, se nekdo prikaže izza vogala in skoči čez cesto. Zopet cvilijo gume in voznik od besa nad neprevidnim in nesramnim pešcem ne ve, kaj naj stori. Ali naj skoči za njim in mu primaže dve krepki okrog ušes ali naj bo vesel, ker se je vse srečno končalo? Naš voznik pelje naprej in pripelje do cilja. Ustavi na parkirnem prostoru, zaklene vrata avtomobila in za vsak slučaj vrže dinar v parkirno uro. Kar oddahne si od naporne vožnje in en da bi pogledal, stopi na prehod za pešce. Zopet se zaslišijo zavore. Glej ga divjaka, si misli naš voznik, kaj tale idiot ne vidi, da sem na prehodu za pešce, kjer imam vso prednost in morajo vozniki ustaviti v vsakem primeru. Še ves razburjen gre naprej in zavije v trgovino po nakupih. Slabe volje zaradi velikega računa stopi iz trgovine in čez cesto proti parkiranemu avtomobilu. Na ušesa mu udari glas hupe in cvilečih zavor. Odbijač avtomobila se ustavi tako blizu, da mu skoraj umaže hlače. Razburjenemu vozniku naš šofer pokaže pest in s prstom na čelo. »Pa kaj je s temi vozniki?«, si misli, ko gre naprej, »kaj ne vedo, da vozijo skozi naselje, kjer je ulica namenjena predvsem pešcem, ne pa divjanju z vozili?« Veliko bolje se počuti, ko zopet sede v svojega konjička in glas motorja ga spravi v dobro voljo.

Kako smo prilagodljivi in kako domače se počutimo v vsaki vlogi! Za volanom svojega avtomobila se počutimo močnega in vsak drug udeleženec v prometu nam je odveč. Pešci, kolesarji, vozovi pa tudi drugi avtomobilisti so sama nadloga za našo udobno vožnjo. Saj zakon pravi, da je vozišče namenjeno predvsem za vožnjo vozil in kaj potem delajo vsi drugi na cesti! Pozabljamo pa, da med vozila spadajo tudi kolesa, vozovi, traktorji, delovni stroji, tovornjaki, avtobusi in še kaj, razen vozičkov brez motorja za slabotne in otroških prevoznih sredstev. Ker pa marsikdaj radi pozabljamo, bi velikokrat radi odstranili počasneže, ki ovirajo našo hitro vožnjo, tovornjake pa bi dali kar na posebno cesto. Take in podobne misli se nam pletejo po glavi in v nestrpnosti naredimo marsikatero neumnost in prekršek ter sebe in druge spravljamo v nevarnost. V hipu pa spremenimo svoje mišljenje, ko zaklenemo vrata avtomobila in postanemo pešci. Takrat smo gospodarji cele ulice. Čez cesto gremo kadarkoli in kjerkoli. Ostali udeleženci, posebno pa avtomobilisti, naj le pazijo na nas, saj za njih zakon predvideva kar lepe kazni, če ne pazijo na pešce. Prečkati cesto pri rdeči luči na semaforju danes ni nobena posebnost in je že zastarela modna muha. Pa ste že kdaj pomislili, da s tem, ko greste čez cesto takrat in tam, kjer ne bi smeli, dajete slab vzgled drugim, posebnim mladim in otrokom. Ali bo res vsega kriv voznik avtomobila, če bo nekega dne končal pod kolesi tudi vaš otrok? Se boste zavedali, da ga je pod kolo poslal vaš slab vzgled?

Velikokrat vidimo pešca, ki ves zamišljen posluša tranzistor ob ušesu, ko gre skrit v »Športske novosti«, ali prijateljici, ki se vneto pogovarjata o zadnji modi. Ostali pešci se jim umikajo, vedno pa to ne uspe avtomobilistom, ko v enakem položaju nadaljujejo pot čez cesto. Zakon pravi, da mora pešec iti čez vozišče pazljivo in po najkrajši poti; preden stopi na vozišče, pa se mora prepričati, če lahko to varno stori. Kjer so zaznamovani prehodi za pešce, lahko pešec prečka cesto izven prehoda, kadar je ta oddaljen več kot 100 m, pri tem pa ne sme ovirati prometa vozil. Za drugačno prečkanje zakon predvideva kazen 100 din, če pa je bila povzročena nevarnost za druge udeležence ali prometna nezgoda, je kazen od 200 do 500 din. Kjer je promet pešcev urejen s svetlobnimi prometnimi znaki (semaforji), se mora pešec ravnati po teh znakih, sicer ga čaka kazen 200 din oziroma 300 do 1500 din, če je povzročena neposredna nevarnost ali nesreča.

Na mestih, kjer promet ureja pooblaščena oseba ali svetlobni prometni znaki, na prehodu za pešce pa ni semaforja za pešce, lahko pešec prečka cesto, ko mu dani znak dovoljuje prehod. Na zaznamovanem prehodu za pešce, kjer prometa ne ureja semafor ali pooblaščena oseba, mora pešec, preden stopi na prehod, paziti na oddaljenost in hitrost vozil, ki se mu približujejo. Kazen za nepazljivost je 100 din oziroma 200 do 500 din ob nevarnosti ali nesreči.

Zakon je strog tudi z vozniki, ki pozabljajo, zakaj so na vozišču zaznamovani prehodi za pešce. Obljublja jim denarne kazni od 300 do 4000 din in imajo možnost, da varčujejo z bencinom od 30 dni do šest mesecev. Kadar pa voznik pozabi ustaviti pred zaznamovanim prehodom za pešce, kadar ima z danim znakom prepovedan prehod, je predvidena kazen od 800 din do 5000 din in se izreče varnostni ukrep prepovedi vožnje od treh mesecev do enega leta.

Končal bi z geslom, kateremu je v prejšnji številki odpadel »ne«. Torej: »Ne išči svoje prednosti, ampak pazi na svojo varnost.«

KAZIMIR METLJAK

OBVESTILO

Obveščamo borce 7. srbske brigade, naj se zglasijo na občinskem odboru ZZB NOV Vrhnika, ker njihov domicilni odbor išče podatke o posameznikih. (Želijo, da vsi borci te brigade izpolnijo vprašalnik).

Občinski odbor ZZB NOV
VRHNIKA

»OPTIK«
JELOVČAN BRANKA
STARA CESTA 5
61360 VRHNIKA

Izdelujem vse vrste očal in popravljam na recept in brez njega.

Odprto:
od 10.00 — 12.00 in od 14.00 — 16.00;
sreda: od 10.00 — 12.00 in od 15.00 — 18.00

SE PRIPOROČAM!

VARSTVO

V varstvo sprejmem otroke do šestega leta starosti. Tel. 752-338, vsak dan od 12. do 13. ure.

Opremljeno sobo nudim ženski, ki bi mi bila pripravljena biti družabnica in bi mi bila v delno pomoč — stara naj bo od 35 do 45 let. Več ustno na naslovu: Stara c. 7, Vrhnika.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Toni Ivanković

roj. Kovšca
iz Borovnice

se zahvaljujemo vsem za vsestransko pomoč, še posebej sosedom, vsem sodelavkam in sodelavcem kolektiva Fenolit. Hvala tistim, ki so darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Vsem, ki ste se poslovili od mojega očeta

Pavla Šurca

se iskreno zahvaljujem.

Posebno se zahvaljujem dr. Rožmanc-Drašlerjevi in osebju Doma upokojencev Vrhnika za skrb in nego v času njegove bolezni.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Sin Jože z družino in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta in deda

Franca Skopca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovili od njega na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem sosedom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč. Posebna zahvala pa velja Nagode Janezu, Kostanjevec Jožetu ml., Stanovnik Jožetu, postaji milice Vrhnika in vodji pihalne godbe, tov. Umeku.

Sin Marjan Skopec z družino, hčerka Milena Puzigača z družino.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega možà in očeta

Antona Kovačiča

iz Borovnice

se zahvaljujemo vsem, ki ste ustno ali pisno izrekli sožalje in poklonili cvetje. Hvala tudi vsem sosedom in prijateljem, ki ste nam v težkih urah stali ob strani in nas bodrili.

Zahvaljujemo se tudi dr. Kenigu za nesebično pomoč, Zupančiču za obred in pevcem, še posebej njihovi vodji Majdi Svete.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

Njegovi: žena Ančka s Heleno, Natašo in Benjaminom, brat Srečko z družino in drugo sorodstvo.

SREČANJE OBČANOV GONARSA IN VRHNIKE

Okrepljeno prijateljstvo

Sodelovanja in prijateljski stiki med pobratenima občinama Gonarsom in Vrhniko so se s srečanjem občanov obeh občin 20. septembra na Vrhniki še okrepili.

Goste, s katerimi nas veže pred petimi leti sprejeta listina o trajnem prijateljstvu in sodelovanju, je v imenu občanov Vrhnike pozdravil Vladimir Mejač in poudaril, da medsebojni obiski in srečanja, na katerih smo oboji poskušali čim bolje prikazati naše kulturne vrednote, navade in običaje, svojo zgodovino ter sedanji razvoj, prispevajo k nadaljnjemu utrjevanju medsebojnega prijateljstva in spoštovanja.

»Naše zbližanje in povezanost utemeljujemo s skupnim prizadevanjem, da ne bi nikdar več dopustili, da se ponovijo vojne grozote, ki so vedno povezane s številnimi nedolžnimi žrtvami. Tudi v vašem mestu stoji spomenik takim žrtvam, ki nas opozarja, da ne smemo nikoli pozabiti, kar je bilo, hkrati pa nas povezuje v skupnih idejah, da ne smemo nikoli več dopustiti vojne in fašističnega nasilja. V tem nas tako Vrhničane kot Gonarščane veže skupna ideja in misel, ki je tudi podlaga našega pobratenja, da je pot k miru edinole v medsebojnem spoznavanju, spoštovanju in razumevanju,« je dejal in v nadaljevanju poudaril: »S svojimi dejanji, ki se še posebno odražajo v skrbi in čuvanju Kostnice kot simbola naše povezanosti, pa meščani mesta Gonars dokazujejo svojo privrženost tem idejam. Še posebno je pomembno, da se na tem področju izpričujejo mladi ljudje, da bi tako ohranili kontinuiteto prijateljstva in doseženih odnosov.

V teh prizadevanjih pa nas ne omejuje različen družbeni sistem, saj gre pri tem za uveljavljanje vseh tistih vrednot, ki so lastne vsem poštenim ljudem. Navezovanje takih stikov, kot so naši, pa je v sedanjem času, ko se skuša z vsemi sredstvi ponovno uveljaviti teror, toliko bolj potrebno in upravičeno, saj omogoča zbliževanje in povezovanje vseh naprednih demokratičnih sil vseh narodov, da se upro takim poskusom.«

Župan Gonarsa Ioan Ottavio je izrazil zadovoljstvo nad toplim sprejemom in poudaril, da se občani Gonarsa počutijo kot pravi prijatelji, ki ne prihajajo samo na vljudnostni obisk.

Gostje so si ogledali muzej v Bistri, se sprehodili po Vrhniki, popoldan pa so bili še skupaj z nami na prireditvi s kulturnim programom pri bazenu na Vrhniki, kjer so nastopile naše in njihove skupine. Zapeli so pevci Lika, IUV, pionirski zbor, mešani pevski zbor iz Dragomera, ženski zbor iz Sinje Gorice — njihov zbor je imel kar krajši koncert — zaplesali so fantje in dekleta iz Ligojne. Vseskozi pa je bilo slišati zvoke naše in njihove godbe, ki sta poskrbeli za vedro razpoloženje tja do večernih ur.

Srečanje so omogočile naše delovne organizacije, ki so pogostile goste, ter lovci, ki so bili izredno aktivni tudi pri pripravi srečanja.

Krajevni praznik KS Drenov grič — Lesno brd

V nedeljo, 6. septembra, so krajani krajevne skupnosti Drenov Lesno brdo proslavili svoj krajevni praznik, ki ga praznujejo v poč spomina talcev, ki so jih 3. septembra 1942 Italijani ustrelili v Gra jami.

Predsednik skupščine krajevne skupnosti tov. Angel Bajc je v svojem govoru obudil spomin na težke in slavne dni naše narodnoosvobodilne borbe.

Po izdajstvu so Italijani 27. avgusta 1942 v zgodnjih jutranjih urah obkolili Drenov grič in pobrali vse moške, ki so jih dobili — bilo jih je okrog 100 — in jih odpeljali v Ljubljano. Nekaj so jih spustili domov, druge so poslali v internacijo, 6 pa so jih ustrelili. Med temi je bila tudi narodni heroj Antonija Kucler. Prav družina Kuder, iz katere so vsi — oče, mati in 10 otrok — sodelovali v narodnoosvobodilnem boju, je v naši občini dala največji krvni davek. Kuclerjeva hiša je bila partizanom zmeraj odprta. Tu je bila partizanska javka, za hišo pa so imeli skopano skladišče za živila in druge potrebščine za partizane. Sinovi so bili najbolj aktivni člani narodne zaščite. Italijani so tisto jutro med prvimi obkolili prav Kuclerjevo hišo. Otroci so ušli in se pridružili partizanom, mater in očeta pa so Italijani ujeli. Očeta so privezali k drevesu, da je moral gledati goreči dom, potem pa so ga ustrelili. Mater Antonijo Kucler so ustrelili v Gramozni jami. V partizanih je pozneje padlo pet sinov. Kuclerjeva družina je za svobod movine dala kar sedem življen

V krajevni skupnosti bodo hodnjem letu na mestu, kjer je Kuclerjeva domačija, odkrili sp sko ploščo.

V nadaljevanju je pred skupščine krajevne skupnosti zoril še na glavne naloge, ki potrebno izpeljati v prihodnje dobju in izhajajo iz srednjero plana za obdobje 1981—1985 programa podaljšanega sam spevka.

Sledil je kulturni program, v rem sta se predstavila mešani zbor iz Dragomera in folklorna pina Ligojna.

Proslave in tovariškega sre so se udeležili tudi trije od prež otrok Kuclerjeve mame in se srčnem pogovoru s predstavni ganov krajevne skupnosti in k nih družbenopolitičnih organ dogovorili za nadaljnje sodelov

Proslava krajevnega prazni je bila tokrat drugič po nekajletn kinitvi, naj bi bila odslej naprej cionalna, vsakoletna. Krajan zmišljajo tudi, da bi ob pomoči delovanju občanov Kuclerjeve žine zbrali podatke in se lotili p krajevne kronike.

Začasen ukrep družbenega varstva v Komunalnem podjetju

Družbeni pravobranilec samoupravljanja za našo in logaško občino je predlagal naši občinski skupščini, naj ugotovi, da so v Komunalnem podjetju Vrhnika nastale bistvene motnje v samoupravnih odnosih in da so oškodovani družbeni interesi. Zato predlaga, da na osnovi teh ugotovitev v podjetju uvede začasni ukrep družbenega varstva.

V utemeljitvi na sedmih tipkanih straneh med drugim ugotavlja, da je Komunalno podjetje Vrhnika v letih 1978, 1979 in 1980 izvajalo več investicijskih del na vodovodnem in kanalizacijskem omrežju v občini, pri tem pa je svoja dela zaračunalo več kot je na opravljeno delo bilo upravičeno in je s tem povzročilo veliko škodo družbeni skupnosti. Ta trditev temelji na zaključkih opravljene kontrole finančno materialnega poslovanja, ki jo je opravila SDK in na ugotovitvah komisije, v kateri sta bila tudi predstavnika komunalnega podjetja.

Tudi pri izvajanju investicijskih del niso ravnali po predpisih, saj so neupravičeno črpali bančna in druga investicijska sredstva. Nadalje ugotavlja tudi, da so v Komunalnem podjetju nastale bistvene motnje v samoupravnih odnosih.

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — Ureja uredniški odbor: Jereb Marina (predsednik), Curk Vida, Borčič Milorad, Susman Jakob, Selan Milan, Krašovec Andrej, Petelin Franc (glavni in odgovorni urednik), Žitko Ivan (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-41016 — Telefonska številka uredništva: 70-325 — Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.

»Star maln« v novi preobleki

Nekoč znana izletniška točka »Star maln«, pet ali šest kilometrov iz Vrhnike, je bil dolgo časa prepuščen zobu časa.

V hladu borovega in jelovega gozda je omogočal oddih in sprostitev. Tu najdemo tudi majhen jez, za katerim je prijetno jezero. Tudi brunarica je včasih služila svojemu namenu.

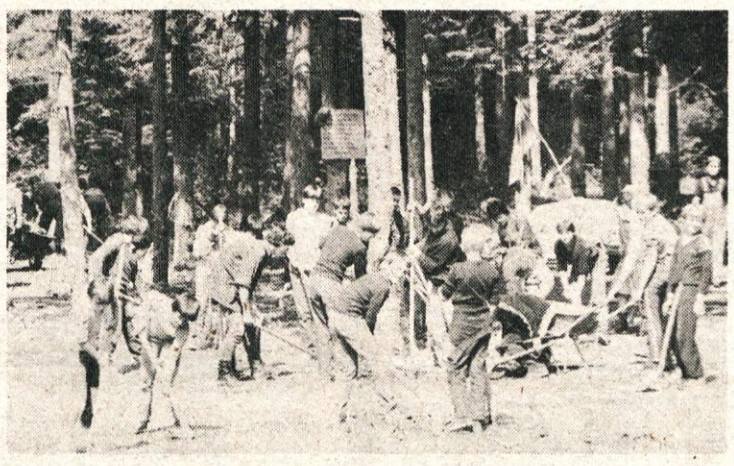

Če starejši niso imeli posluha za ureditev te točke in mu niso znali vrniti lepote in čara, so se dela lotili najmlajši: pionirji — izvidniki iz odreda »Ivan Cankar«. Kot ljubitelji narave in zdravega okolja so z materialno pomočjo vrhniških delovnih organizacij in družbenopolitičnih organizacij začeli urejati zanemarjeno izletniško točko.

Uredili so teren okoli brunarice, namestili klopi in izliv gozdnega potoka ter prostore za šotorenje. Načrtujejo tudi poglobitev jezera in majhno skakalnico ob njem. Tudi brunarico nameravajo adaptirati in preurediti.

Tako bo »Star maln«, na katerega marsikaterega Vrhničana vežejo sentimentalni spomini, ponovno oživel. Spet bo ponujal svoj prepotrebni mir Vrhničanom in drugim obiskovalcem, ki se bodo želeli oddahniti od hrupa civilizacije.

Mladim vrhniškim izvidnikom pa bo ta izkušnja dobra priprava na to, da bodo nekoč lahko postali pravi Titovi izvidniki.

M. ARSIČ

Tudi sredi Vrhnike prostovoljno delo ni zamrlo. Na Klancu so združno zgrabili za krampe in lopate in si sami popravili cesto.

Vrhniški obrtniki v Hiši cvetja

Vrhniško obrtno združenje je organiziralo dvodnevni izlet z svoje člane — obrtnike 4. in 5. septembra. Obiskali naj bi HIŠO CVETJA, si ogledali Beograd, drugi dan pa Đerdap. Število udeležencev je bilo omejeno na 42. Zato ni čudno, da je bilo za ta izlet zelo veliko zanimanje in so bila vsa mesta v hipu razprodana.

In tako smo se zbrali v petek zjutraj pred hotelom Mantova, kjer nas je čakal avtobus, ki nas je popeljal na letališče Brnik. Počakati smo morali kake pol ure in že so nas poklicali na letalo Boing 727, ki je polno zasedeno poletelo proti Beogradu. Po 45-minutnem poletu smo že pristali. Tam pa je našo skupino že čakal avtobus z zelo prikupno vodičko. Zaželela nam je dobrodošlico. Po nekaj minutni vožnji smo si že ustavili na prostoru, posebej namenjenem za čakanje avtobusov, in se napotili v Hišo cvetja. Imeli smo srečo, da ni bilo veliko obiskovalcev in zato ni bilo čakanja v dolgih vrstah. Težko je opisati počutja v tem trenutku, ko smo v koloni po dva in dva vstopali v Hišo cvetja, kjer je zadnji počitek našega dragega tovariša Tita. Marsikateremu so prišle solze v oči, ko smo stopali mimo groba; stopali smo tiho in z vsem spoštovanjem. Občudovali smo cvetje in okolico. Potem smo obiskali muzej 25. maj, kjer smo lahko videli raznovrstna darila, ki jih je prejemal tovariš TITO. Zelo zanimive so tudi štafete.

Dobili smo se pri avtobusu, s katerim smo se nato popeljali na ogled Beograda. Ogled smo imeli tudi popoldan, ko je bilo tudi nekaj časa prosto, da smo lahko malo pokukali po trgovinah. Zvečer smo si nekateri ogledali tudi znano Skadarlijo in poslušali pesmi skadarlijskih muzikantov. V petek pa smo že ob 5. uri odšli na savsko pristanišče, kjer nas je čakal hidrogliser. Ta nas je popeljal po Donavi. Vozili smo se tri ure in pol do Đerdapa, kjer smo si ogledali film o gradnji elektrarne ter tudi samo elektrarno Đerdap. Potem smo se odpeljali v Kladovo, kjer smo imeli kosilo, zatem pa s hidrogliserjem nazaj v Beograd. Ker smo imeli še nekaj časa, samo se še malo popeljali z avtobusom po Beogradu. In glej ga šmenta, kaj smo izvedeli ob prihodu na letališče v Surčinu: namesto ob 19. uri bo odhod aviona ob 22.30. Tri ure in več nepredvidenega čakanja. Mislili smo si: nič čudnega, to je pač »Jat«.

Toda tudi čakanje ni skalilo naših lepih vtisov. Končno smo le dočakali avion, srečno prispeli na Brnik ter se z avtobusom odpeljali v našo lepo Vrhniko.

Obrtniki si takih in podobnih izletov še želimo. Lepo je iti in vsaj za nekaj časa pozabiti vsakdanje skrbi, se skupaj pogovoriti, skratka, želimo si še kaj takega.

Na koncu velja zahvala obrtnemu združenju za lepo organiziran izlet, predvsem mojstru Marku Birtiču, ki je tudi osebno veliko pripomogel k organizaciji in samemu vodstvu izleta.

GREGOR MESEC

35 let lovske družine Borovnica

Takoj po vojni so se začele ustanavljati lovske družine, ki so dobile v upravljanje lovišča s povsem drugo nalogo, kot so jo imele predvojne lovske organizacije. Tako je bilo tudi v Borovnici. Jedro te nove lovske družine so postali kmetje, delavci, uslužbenci, predvsem pa partizani, ki so vnesli nov duh v lovsko družino.

V boju proti okupatorju so tudi lovci obrnili puške nanj, svoje puške so proti okupatorju pokazali tudi tisti, ki jim režim stare Jugoslavije ni omogočal legalnega lova, saj so vedeli, da se v tem boju piše pravica do lova tudi malemu človeku. In dobljena borba za svobodo je zbrisala tudi mejo, ki je bila tako močno začrtana med bogatimi in revnimi, med zakupniki lovišč in gonjači na lovu.

Tako je 26. maja 1946 zavel nov duh v novoustanovljeni lovski družini v Borovnici. Predsednik je postal Franc Trček, tajnik pa Franc Žibert, ki je tedaj v knjigo zapisnikov s težko delavsko roko in z okorno pisavo zapisal imena vseh 23 članov ter še nekaj stavkov o ustanovitvi lovske družine.

Novoustanovljena družina je dobila 5410 ha lovne površine. Kasneje, ko je bilo ustanovljeno državno gojitveno lovišče »Ljubljanski vrh«, se jim je lovišče skrčilo za 1200 ha, tako da sedaj upravljajo z loviščem, ki meri 4210 hektarov.

V teh 35 letih so s prizadevnim delom ter z načrtnim usmerjanjem gojitve divjadi uspeli izboljšati življenjske pogoje divjadi in si tako povečati stalež in število vrst. Očiten dokaz napredka pri kvaliteti divjadi so vsekakor priznanja za trofeje, ki so jih prejeli na svetovnih razstavah. Vzporedno s splošnim gospodarskim napredkom in razvojem družine se je seveda iz leta v leto večalo tudi število članov, tako jih je sedaj, ko praznujejo 35-letnico, že 56.

Ta jubilej so proslavili izredno slovesno. Ob tej priložnosti so se tudi pobratili z lovsko družino Vinski vrhovi iz Slovenskih goric. Že do sedaj so z njimi imeli dobre stike, pobratenje pa bo vodilo v še tesnejše sodelovanje. Izmenjava izkušenj v tako različnih lovsko-gojitvenih območjih bo prispevala svoj delež k še uspešnejšemu gospodarjenju z loviščem.

Že dopoldne so imeli strelsko tekmovanje na tarčo divjega prašiča in srnjaka. Popoldne na slavnosti so več kot 30-letnim in 25-letnim članom podelili jubilejne spominke.

Ljubitelji letalstva

Verjeli ali ne, na Vrhniki obstaja letalska dejavnost že 35 let. Prva leta po drugi svetovni vojni so se dogovorili mladi fantje in pridno izdelovali skromne letalske modele. Že 48. in 49. leta smo imeli na Vrhniki svojega »VRABCA« — zelo preprosto jadralno letalo, s katerim smo na Hrušovci delali do 100 metrov dolge polete. Iz teh vrst mladih navdušencev jih je nekaj odšlo v večje letalske centre in tam nadaljevalo šolanje za jadralne in motorne pilote.

Toda na Vrhniki nikdar nismo opustili letalske dejavnosti. Res je, da so prepovedali tak način letenja. To je po hribu navzdol, ko se je jadralno letalo dvignilo s pomočjo gume, ki so jo napeli fantje pred letalom. Nadaljevali smo z izdelavo letalskih modelov, v začetku v Telovadnem društvu »PARTIZAN« Vrhnika in nato v modelarskem krožku na osnovni šoli. Vsako leto smo se udeležili več modelarskih tekmovanj, ki so jih organizirali aeroklubi po Sloveniji ali pa Letalska zveza Slovenije. Od dvajset obstoječih modelarskih klubov v Sloveniji smo s svojo dejavnostjo in nastopanjem na tekmovanjih zavzeli po vsakoletni oceni Letalske zveze Slovenije, zlato sredino. Bili so tudi primeri, ko so naši modelarji zavzemali prva mesta na republiških tekmovanjih. Nekaj mladih fantov iz vrst modelarjev se je opredelilo za letalstvo in so nadaljevali šolanje v aeroklubih in vojnem letalstvu. Danes so ti fantje jadralni in motorni piloti in celo učitelji letenja.

Leta 1978 je le prišlo do ustanovitve samostojnega Kluba letalcev Vrhnika in smo vpisani kot društvo v register društev pri upravnem organu Skupščine občine Vrhnika. V klubu je danes več kot 50 ljubiteljev letalskega športa. Seveda je največ pionirjev in mladih, ki se ukvarjajo z izdelavo modelov. Imamo šest modelarjev, ki imajo letalske modele na radijsko daljinsko vodenje.

Letos nam je prvič uspelo izšolati dva jadralna pilota, ki sta že sama poletela nad Postojno.

Naš član Jože Keršič se je udeležil tudi republiškega prvenstva v jadralnem letenju in državnega prvenstva v Novem Sadu, kjer je v odprtem razredu jedrilic zasedel prvo mesto.

Že v tem letu smo v svoj program vključili tudi šolanje nekaj padalcev. Toda zaradi kadrovskih težav nismo uspeli na področju padalstva opraviti niti teoretičnega dela. Prepričani pa smo, da nam bo to uspelo v naslednjem letu.

Poskusili smo se tudi v letenju z zmaji, pa smo ostali le na začetku. Zaradi slabega zmaja in majhne skupine fantov večjega uspeha ni bilo.

Povedati pa moramo, da je ta šport zelo lep. Poleg tega ima mnoge koristi za mladega človeka: pridobi se znanje na področju tehnične kulture iz področja letalstva, ki se v svetu in pri nas nenehno izpopolnjuje. Ima velike koristi za splošni ljudski odpor, posebno pa za naše vojno letalstvo.

Na koncu pa moramo povedati, da le vztrajni vzdržijo v letalstvu, saj zahteva mnogo prostega časa in nemalo finančnih sredstev. Toda vseeno vabimo v svoje vrste vse, ki si kakorkoli želijo delati v letalskem športu. Vsakega novega člana bomo zelo veseli.

Svojo prijavo lahko oddate pismeno ali osebno vsako sredo po 19. uri.

Naslov: Vlado Korda, Mirke 1.

RM

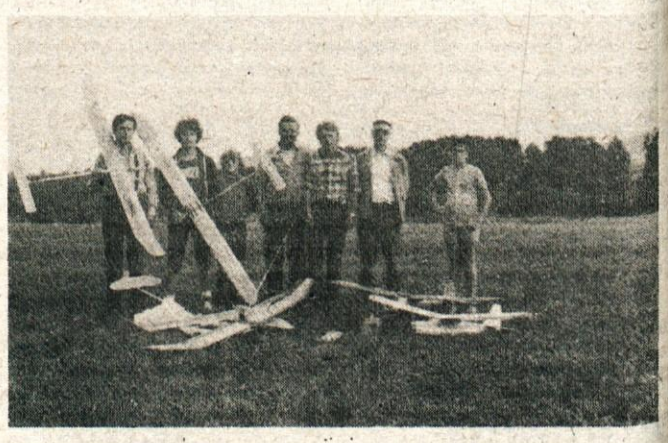

V klubu je več kot 50 ljubiteljev letastva, največ pa je mladih, ki se ukvarjajo z izdelavo letalskih modelov.